

Zapravljene milijarde

Prav gotovo dandanes v gospodarstvu na splošno ne manjka takih, ali drugačnih težav, ki ovirajo hitrejšo rast in razvoj, ter zmanjšujejo njegovo učinkovitost.

Mnogim izmed teh težav pravimo s skupnim imenom objektivne težave, ker jih pač pogosto zunanji vzroki, takšni, na katere je vplivati težje, ali celo nemogoče.

Brž pa moramo ugotoviti, da pa imamo na drugi strani tudi takšne težave, katerih bi se lahko otresli, ali jih vsaj omejili na najmanj boleč obseg — torej subjektivne težave, ki bi se jim marsikje in marsikdaj bilo mogoče izogniti.

V mislih imam eno izmed slednjih, najbrž ne najmanj pomembno in tudi ne najmanj bolečo. Izostanki z dela ji pravimo in, če verjamemo statističnim podatkom, nas ob številu 69 milijonov delovnih dni, izgubljenih v preteklem letu v celotni Jugoslaviji ta podatek mora osupniti in nas prisiliti v tehtno razmišljanje, kako in kaj storiti, da v prihodnje na tak način ne bomo brezglavo izgubljali tako težko prisluženih milijard.

Izostanki z dela so prav gotovo pri nas kategorija, ki iz leta v leto nenehno narašča, namesto, da bi kar se da njihovo bujno rast zavrli. Na račun bolezni najbrž gre največji del izostankov z dela in nedvomno je prav na tem področju mogoče z ustreznimi ukrepi doseči najvidnejši prihranek.

Žal ni na voljo konkretnjših podatkov o tem, kako je z bolezninami v organizacijah ZP Iskra, prav gotovo pa najbrž tudi v naših kolektivih izostanki z dela zaradi bolezni pomenijo eno izmed pomembnih postavk.

Seveda se določenemu delu bolezni ni mogoče izogniti, gotov pa jih dobršen del tudi v naših delovnih organizacijah odpade na tiste, ki jim ne botrujejo resnična bolezen, pač pa — žal vsi mogoči drugi motivi, ki pa z boleznijo imajo najmanj skupnega.

Taki vrsti bolezni (najbrž jih že zaradi svoje razširjenosti lahko tudi imenujemo bolezni) pa bi nedvomno kazalo z vsemi razpoložljivimi sredstvi stopiti na prste. Temeljito „ozdravljenje“ takšne vrste bolezni bi nedvomno precej izboljšalo sliko poslovnih učinkov v TOZD ZP Iskra, čeprav je jasno, da bolezni ne niso glavni vzrok za negativne poslovne rezultate.

Konkretnih ukrepov za ozdravljenje pretirane rasti „bolezni“ sicer ne poznam, prav gotovo pa bi jih bilo mogoče najti in z njimi čim bolj zaježiti to našo — že kar bolezensko razvado.

Tu bi verjetno precej lahko storila zdravstvena služba, najsi bo znotraj organizacij združenega dela, prav tako pa tudi splošna zdravstvena služba, če ne bi bila (zlasti, kadar ne gre za dejansko bolezen delavca) tako širokogrudna pri predpisovanju bolniškega staleža.

Bolezni in „bolezni“ vsekakor kaže posvetiti več in vsestranske pozornosti.

S tem pa bomo tudi najboljše ozdravili našo oboletost na „bolezni“.

— J. C. —

INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ, ELEKTRONIKE IN ELEKTROMECHANIKE

Politični aktiv zasedal

KOMUNISTI ELEKTROMECHANIKE PONOVO PRETRESLI SANACIJSKE TER VARČEVALNE UKREPE — REZULTATI 9-MESEČNEGA POSLOVANJA NEZADOVOLJIVI

Politični aktiv Iskre — Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko je na svojem zasedanju 9. novembra proučil 9-mesečno poslovanje DO. Poročilo o tem je posredoval direktor finančno-računovskega področja Slavko Fatur. (Glasilo „Iskra“ ga je objavilo v svoji prejšnji številki). Ugotovil je, da bo iz celotnega dohodka DO le težko krila vse družbene obveznosti. O negativnem rezultatu 9-mesečnega poslovanja, ki v celoti znaša 136 mio N din, je pred omenjenim zasedanjem razpravljali tudi svet ZK v omenjeni delovni organizaciji. V zvezi s tem je sprejel naslednje sklepe, ki jih je potrdil tudi širši politični aktiv:

SKLEPI:

— Izdelati je potrebno progresivno lestvico, ki bo izvoznika vzpodbujala k realizaciji izvoznega plana.

— Vodstvo delovne organizacije in vsi odgovorni delavci morajo v smislu sklepov 4. seje sveta vložiti vse napore, da bo poslovni uspeh DO ob zaključku leta pozitiven.

— TOZD, ki imajo pretežno interno realizacijo morajo takoj pristopiti k uskladitvi internih prodajnih cen, torej k uskladitvi vrednosti stroškovne ure.

— Svet zadoljuje vodstvo delovne organizacije, da v teku letošnjega leta dokončno uredi, torej pridobi soglasje za povišanje prodajne cene iz naslova preteklih dobav M 10 C opreme PTT. Finančna realizacija s strani PTT naj bo izvršena v teku letošnjega leta, kar se delovni organizaciji v zaključni

bilanci upošteva kot izredni dohodek.

— Omejiti je potrebno koriščenje nadur v DSSS

— Vzpostaviti boljšo koordinacijo med TOZD in komercialnim področjem v smislu usklajevanja proizvodnje po asortimanu in tržnih potrebah.

— TOZD je treba kontinuirano posredovati podatke o gospodarjenju v TOZD in jih istočasno informirati o tekočih poslovnih rezultatih TOZD.

— Delovna organizacija mora realizirati izvozno stimulacijo v TOZD, ki pretežno izvažajo s ciljem stimuliranja večjega izvoza — manjšega uvoza.

— Delovna organizacija kot celota mora učinkovito izvajati sklepe sveta in sanacijske programe ter tudi terminsko zadeve v čim krajšem času izpeljati. Svet ugotavlja, da je opaziti

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sramotno štetje posebne vrste v nedeljo, 14. novembra v Avstriji je vsekar pokazalo, da so se izjalovila vsa pričakovanja tistih, ki skušajo na svoj, neprimeren način reševati manjšinsko vprašanje Slovencev in Hrvatov v Avstriji. Ne samo, da se je po sicer neuradnih podatkih štetja udeležilo pičlih 28 % volilnih upravičencev, tudi število oddanih glasovalnih listkov je bilo pičlo, bodisi da so bili nepravilno izpolnjeni, ali pa so jih — zlasti zavedni Slovenci sežgali.

Skratka — to preštevanje je doživelo popoln polom, kateremu je botroval tako odločen bojkot koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov. Njegov popoln nesmisel pa je spoznala tudi avstrijska javnost.

Na sliki: znani slovenski partizanski borec Karl Prušnik — Gašper odločno sežiga svoj glasovalni listek, kot so storili še mnogi drugi Slovenci pri nedeljskem štetju.

Sporazumno na področju bele tehnike

Predstavniki skupnih tridesetih jugoslovanskih proizvajalcev tako imenovane bele tehnike — strojev za gospodinjstvo, so pred nedavnim v gospodarski zbornici Hrvaške v Zagrebu podpisali sporazum o načrtovanju razvoja bele tehnike v srednjeročnem obdobju do leta 1980.

Ta sporazum so iz Slovenije podpisali predstavniki Iskre — Široke potrošnje, TGA Gorenje, Metalpleks iz Tolmina, EMO Celje in Tiki iz Ljubljane.

Proizvajalci bele tehnike so se dogovorili o skupnem nastopanju in sodelovanju pri oskrbi domačega trga z zadostno količino kakovostnih izdelkov ter o tem, da si bodo z vsemi naporii prizadevali usklajevati svojo prodajo na tujih trgih.

Sporazum je v imenu Iskre podpisal vodja sektorja prodaje za gospodinske aparate v Široki potrošnji Marjan Berce. O tem, kaj prinaša sprejeti sporazum o skupnem načrtovanju nadaljnjega razvoja bele tehnike bomo poročali prihodnjič, iz pogovora z Marjanom Bercetom.

— J. C. —

Zlata plaketa predsedniku Titu

Delavci treh Iskrinih temeljnih organizacij združenega dela, ki so člani ce Skupnosti vojaške industrije Jugoslavije, in sicer Tovarna elektronskih naprav, Intitut za prenosno tehniko ter Center za elektrooptiko, so sprejeli sklep, da skupaj z ostalimi članicami Skupnosti podarijo predsedniku Titu zlato plaketo ob tridesetletnici naše vojaške industrije. Osrednja proslava tridesetletnice bo 22. novembra 1976 v Titovem Užicu.

Na ta način želijo delavci omenjenih Iskrinih TOZD skupaj z delavci vse jugoslovanske vojaške industrije izraziti svoje priznanje predsedniku Titu za njegove izredne zasluge pri razvoju naše vojaške industrije, ki je eden temeljev naše obrambne moči in neodvisnosti.

Sklepi 6. seje sekretariata ZK ZP Iskra

Šesta seja sekretariata sveta ZK ZP Iskra je bila sklicana v okviru „Akcije 120“. To akcijo je sprožil CK ZKS. V 120 najpomembnejših OZD naj bi s posebno politično akcijo organizirali boljše in bolj konkretne razprave o zakonu o združenem delu.

Na tej 6. razširjeni seji sekretariata smo obravnavali možnosti, ki jih ponuja zakon o združenem delu in rešitve, ki jih bomo v Iskri uresničili na osnovi zakona. Uvodno besedo za ta sestanek je pripravil Jože Hujs, v razpravi pa so sodelovali tudi Miran Potrč in Igor Uršič (oba CK ZKS), Vlado Klemenčič (IS skupščine SRS), Vinko Hafner (sekretar MK ZK Ljubljana) in mnogi drugi. V razpravi so se izoblikovali naslednji sklepi:

1. Oceniti moramo, ali so vse TOZD oblikovane skladno z novim zakonom o združenem delu. Ali so TOZD ustrezno organizirane? Kakšna je njihova velikost? Ali delavci poznajo poslovanje svoje TOZD? Je vzpostavljeno zares demokratično samoupravljalno odločanje? Je uveljavljena resnica, da je TOZD tesno povezana z drugimi TOZD, da je soodvisnost velika?

2. Oceniti moramo, kako uveljavljamo načela združevanja dela in sredstev. Kako uveljavljamo načelo, da so TOZD odvisne druga od druge? Ali je pripravljenih dovolj delovnih in proizvodnih programov, za katere TOZD izražajo svoj interes? Ali je uveljavljeno načelo, da je dohodek družbena lastnina?

3. Srednjeročni program razvoja mora okrepiti povezanost TOZD, prav tako pa mora omogočiti ustrezno prestrukturiranje proizvodnje. Ali je že narejen tako? In kako ga izvajamo? Ali je povečana soodvisnost in odgovornost? Kakšna so skupna prizadevanja za nove investicije?

4. Pospešiti moramo uveljavitev dohodkovnih odnosov. Ustanovimo posebne komisije (oz. strokovne timove), ki bodo obdelale posamezne dohodkovne povezave!

5. Delovna organizacija je izredno pomembna samoupravna organizacija delavcev. Proučiti pa moramo, kakšna je „ta prava“ delovna organizacija. Kako organizirati poslovne funkcije,

da bosta zagotovljena racionalno izkoriščanje strokovnih kadrov in racionalno trošenje dohodka? Kako organizirati delo, da bomo zagotovili samoupravno odločanje?

6. Povečati je treba delitev dela v raznih strokovnih službah. Vse službe morajo v začetku leta podati svoje delovne programe. Jasno izraženi cilji in prizadevanja za uresničevanje ciljev bodo omogočila vzpostavitev večje odgovornosti.

7. Proučiti je potrebno organizacijo prodajne funkcije. Ali je opravljena dobra delitev dela? Ali je samoupravna organiziranost delavcev v trgovini Iskre skladna z novim zakonom?

8. Proučiti moramo, ali naš informativni sistem omogoča zadostno obveščanje vseh samoupravljalcev. Kakšen pa je informativni sistem za poslovodne strukture?

9. Proučiti moramo, kakšno bo bodoče skupno upravljanje na nivoju SOZD. Kakšna bo vloga delavskega sveta (ki smo ga do sedaj imenovali skupščina)?

10. Več prizadevanja (strokovnega in političnega) moramo usmeriti v ustanovitev interne banke.

11. Današnji čas zahteva od vodilnih in od vseh delavcev stalne napore za uveljavitev novih družbenih spoznanj in uveljavitev novega strokovnega znanja. To bomo bolje izvajali, če bomo več pozornosti posvetili organiziranemu dopolnilnemu izobraževanju (ob delu).

12. V bodoče moramo vzpostaviti boljše sodelovanje med OO ZK in svetom ZK. To sodelovanje moramo pokazati na skupnem reševanju problemov.

13. Zboljšati moramo obveščanje vseh delavcev, predvsem pa vseh komunistov o delovanju posameznih organizacij ZK. Poiskati moramo način, kako o tem več pisati v časopisu „Iskra“.

14. V bodoče moramo več pozornosti posvetiti oceni, kako izvajamo skupaj sprejete sklepe. Doslednost izvajanja neke politike in sklepov zagotovo povečuje osebno avtoriteto in avtoriteto organizacije.

15. Zaostriiti moramo osebno odgovornost za izvajanje politike ZK. Na osnovi izvajanja sklepov moramo odpraviti idejnopolično diferenciacijo komunistov v OO ZK in v svetih ZK.

PETA SEJA IZVRŠNEGA ODBORA KO OOS ZP

V petek, 19. novembra 1976 je bila v sejni sobi v 14. etaži PPC peta seja Izvršnega odbora KO OOS ZP Iskra, na kateri so razpravljali o naslednjih točkah dnevnega reda:

1. pregled sklepov prejšnjih sej IO KOOS
2. obravnava sindikalne liste 1977
3. pogoji dela delavcev na tekočih trakovih
4. razno

Seji so prisostvovali tudi povabljeni predsedniki sindikalnih konferenc delovnih organizacij ZP Iskra. Podrobneje bomo o seji poročali v prihodnji številki „Iskre“.

Politični aktiv zasedal

(Nadaljevanje s 1. strani)

izboljšanje, vendar z doseženimi rezultati ne moremo biti zadovoljni.

Za sekretarjem sveta ZK Janezom Kernom je povzel besedo glavni direktor DO Aleksander Mihev. Tudi on se je strinjal z mnenjem, da z omenjenim rezultatom nikakor ne moremo biti zadovoljni, čeprav je bil obračun opravljen po plačani realizaciji. Po fakturirani je malo boljši. Vendar če ocenjujemo hkrati še vse druge pokazatelje letošnjega poslovanja (kot sta fizično in cenovno povečanje proizvodnje, porast produktivnosti ipd.) ter pri tem upoštevamo tudi vse spremljajoče težave, rezultat ni tako slab. Zakon o zagotovitvi plačil je povzročil izpad prodaje, ki ga ni bilo mogoče v celoti nadoknaditi. Direktor Mihev je zatem opozoril navzoče, da so stroški izredno narasli ter da je zato DO porabila za odplačilo kratkoročnih premostitvenih kreditov 11,5 mio N din obresti. Čeprav neugodne kapitalne strukture v kratkem času ne bo mogoče izboljšati, pa morajo sanacijski ukrepi v kratkem (do konca letošnjega leta) izboljšati stanje. K temu bo predvsem pripomogel dogovor o reviziji cen za določene proizvode, posebno TATC za PTT, ki trenutno ne krijejo niti proizvodnih stroškov. V TOZD ATC in drugih TOZD bo izvedenih še nekaj dodatnih sanacijskih ukrepov, kar vse bo pripomoglo k pozitivnemu rezultatu ob koncu letošnjega leta. Prognoze kažejo na sorazmerno ugoden zaključek — približno 97 % izpolnitev letnega plana. Seveda pa bo naloga finansiranja tako obsežne proizvodnje vse prej kot lahka, saj so ravno v tem mesecu finančne obveznosti izredno velike. Lahko pa smo zadovoljni s povečanjem izvoza — v 9 mesecih je bil letni plan izpolnjen 83 %.

KAKŠNO JE IZPOLNJEVANJE SKLEPOV

Direktor proizvodnega področja DO Alojz Grčar je zatem prisotne seznanil s stanjem v tistih TOZD, ki imajo po 9-mesečnem obračunu izgubo.

Poudaril je, da so bile v vseh TOZD izvedene spremembe in preusmeritve ter zmanjšanje proizvodnje določenih izdelkov. Še vedno pa smo premalo elastični v prilagajanju tržnim zahtevam in možnostim. Zaposlovanje v DO je bilo letos minimalno — od predvidene 1,5 % letne rasti smo v 9 mesecih dosegli le za 0,8 % več zaposlenih. 25 % povečanje OD je sicer preseglo plansko število, vendar pa je trenutno na republiškem ter občinskem povprečju. 1 % nagrad DO ne izplačuje več, norme pa so presežene bolj kot je bilo predvideno. Letni plan nadur je bil dosežen z 38 %, kar predstavlja določeno izboljšanje. Slaba točka pa je planiranje — naročanje materialov je preveliko glede na dejanske potrebe.

In kako je z gibanjem zalog?

Vrednost nedokončanih izdelkov in materiala je 1. januarja letos znašala 430 mio N din, 30. junija 440 mio in 30. septembra 450 mio din. Ostri normativni za zaloge so bili doseženi le deloma. Stanje v skladiščih gotovih izdelkov vsekakor narekuje hitrejšo obračunalo zalog!

Direktor Grčar je nato pozval prisotne, naj se povsod v DO zavzamejo za večji red in disciplino.

Aktiv je zatem obravnaval varčevalne ukrepe in njihovo izpolnjevanje.

IZPOLNJEVANJE VARČEVALNIH UKREPOV

Menimo, da so v zadnjem obdobju varčevalni ukrepi le začeli delovati in da ves kolektiv pojmuje varčevanje za nujnost. Vendar bi radi opozorili, da imamo še premalo izdelan sistem, s katerim bi lahko ugotavljali dejanske prihranke, saj bi le na ta način lahko te rezultate objektivno merili.

Razvojna dejavnost

Že nekaj časa tudi za razvojne naloge izdajamo delovne naloge, ki točneje definirajo razvojno nalogo. Sistem bo treba še izpopolniti s tem, da bodo boljše analizirane tudi zahteve tržišča. Razvojno področje tromesečno analizira razvojne stroške.

Uporaba tipiziranih materialov v konstrukcijah je vpeljana, vendar bi morali izbor materialov še zožiti.

Pri konstrukcijskih spremembah so upoštevani organizacijski predpisi, tako da bi bile ekonomske posledice sprememb čimmanjše. Sodelovanje s komercialnim področjem pri večjih funkcionalnih konstrukcijskih spremembah je dobro.

Tehnološke dejavnosti

Število delavcev, ki delajo po WF sistemu, se je od maja povečalo od 1.100 na 1.300 v septembru. Pri teh delavcih smo v septembru dosegli povprečno doseganje norme 102,16 %, dočim je pa bilo pri ostalih delavcih doseganje 149,23 %. Pri normah po WF sistemu se je čas izdelave zmanjšal za približno 20 %, produktivnost pa se je povečala za 25 %.

Planski oddelek v tehnološkem področju koordinira naročanje orodja in za vse nove izdelke izdelava mrežni plan osvajanja proizvodnje. Problematično je še vedno določanje prioritete za posamezne izdelke. Problem je tudi v tem, da prihaja pri osvajanju novih izdelkov do velikih zamud, največ zaradi stalnih sprememb v toku izdelave orodja.

Velik uspeh predstavlja dejstvo, da posamezni TOZD posvečajo večjo pozornost ekonomski upravičenosti pri naročanju orodja, odkar orodjarna sporoča naročnikom cene naročenih orodij.

Tehnološko področje se trudi pri posameznih projektih doseči, da bi bili čimbolj v skladu s programom razvoja podjetja, čeprav so zahteve nekaterih TOZD večkrat zelo subjektivne.

Investicijska dejavnost

Preskromna investicijska dejavnost, predvsem pa prepočasno izvajanje posameznih projektov že predstavlja prejšnjo škodo kot pa varčevanje. V naslednjem obdobju podjetje ne bo moglo racionalno poslovati, če investicijska izgradnja ne bo tekla po načrtih srednjeročnega plana. Nasprotno se pa investicijsko vzdrževanje v letošnjem letu z ozirom na lansko ni bistveno povečalo, kar predstavlja brez dvoma prihranek. Posebno skrb bo pa treba posvetiti različnim predelavam, prestavitvam in stenam, saj se je ta stara navada zopet začela širiti.

Nabavna in planska dejavnost

V zadnjem obdobju se je nabava skušala obnašati komercialno, to se pravi doseči čimnižje nabavne cene. V ta namen posamezni nabavni referenti še vedno spremljajo gibanje cen in ugotavljajo prihranke. Čeprav se v zadnjem času cene na domačem tržišču dvigajo, je bil v letošnjem letu kljub temu dosežen prihranek 22.000.000 S din. Pri tem so se izdelki črne in barvaste metalurgije podražili, izdelki elektro industrije in papirne industrije pa pocenili. Cene uvoznega materiala sicer niso porasle, vendar ga moramo plačevati dražje zaradi novih tečajev dinarja.

Še naprej kontroliramo posamezne nabavne naloge, tako za domači režijski material, kot tudi uvoz. Moramo ugotoviti, da se nekateri TOZD zelo čudno obnašajo, saj se skušajo čimbolj opremiti dokler se to da še iz skupnih sredstev. Vsi uvozni nabavni nalogi so pregledani od vodij nabavnih skupin. Vodja nabavne skupine s podpisom garantira, da materiala ni mogoče dobiti na domačem tržišču. Poseben nered je vladal pri naročanju električne merilne opreme. Zato je bil formiran poseben team, ki kontrolira upravičenost posameznih nabav. Letošnji plan predvideva nekaj čez 57 milijard S din uvoza. Predvidamo, da bomo uvozili le za približno 50 milijard S din, kar predstavlja velik uspeh. Tudi stanje zalog na

carinskem skladišču se je v letošnjem letu bistveno popravilo. Preusmeritev uvoza na domače dobavitelje od sredine preteklega leta predstavlja zmanjšanje uvoza za preko 2 milijardi S din. Še večje zmanjšanje uvoza pa predvidevamo za prihodnje leto, saj bo samo preusmeritev elementov na domače tržišče zmanjšala uvoz za približno 1,2 milijardi S din. V obdelavi je še 53 vrst materialov, kar predstavlja letno vrednost nabave preko 3 milijarde S din.

Prodajna dejavnost

Pri vsklajevanju prodajnih cen v smislu zagotavljanja ustreznih stopnje akumulativnosti ima komercialno področje precej težav. Pri obstoječih razmerah na tržišču je namreč izredno težko prodati vso proizvodnjo, istočasno pa poviševati cene. Posebno težko je vsklajevati cene za tisto prodajo, ki je bila izvršena že v preteklih letih, dobave pa tečejo šele sedaj. Funkcija komercialnega področja se je že uredila v taki meri, da je v stanju držati ozko povezavo s proizvodnimi TOZD—in zagotavljati tržne informacije za planiranje obsega in asortimenta proizvodnje. Direktor komercialnega področja tedensko poroča glavnemu direktorju o stanju fakturirane realizacije.

Finančna dejavnost

Tekoče finansiranje proizvodnje predstavlja za finančno računovodsko področje velik problem, saj proizvodnjo hitreje povečujemo, nimamo pa ustreznega ostanka dohodka, ki bi omogočal tako povečanje. Vendar je stanje v letošnjem letu precej boljše kot v lanskem letu.

Z ozirom na novi zakon o zavarovanju plačil je saldakonto kupcev dobil novo vlogo, izterjevalna služba pa ima v glavnem različne vlogo. Direktor finančno računovodskega področja daje glavnemu direktorju oz. ožjemu kolegiju vsak teden poročilo o finančni situaciji v podjetju, enkrat mesečno pa poslovnemu odboru.

Kadrovske dejavnosti

Naloga kadrovskih služb je v celoti realizirana, saj smo celo pod predvideno stopnjo zaposlovanja. Še več bo pa treba narediti na iskanju strokovnih kadrov oz. strokovnjakov, saj so nekatera področja še slabo zasedena.

Organizacijska dejavnost

Zaradi premajhnih računalniških kapacitet ni bilo mogoče uvajati novih aktivnosti, čeprav bi bilo potrebno. Velike spremembe zahtevajo namreč hitro ukrepanje, zato je tekoča informativna dejavnost izrednega pomena. Da bi bilo možno uvesti nove aktivnosti posebno na področju planiranja proizvodnje in nabave materiala, se organizacijsko področje bori, da čimprej dobimo nov računalnik.

Dejavnost kontrole kvalitete

Kontrola kvalitete teče v ustaljenih principih, pri čemer je bila v zadnjem obdobju pojačana preventivna kontrola in zagotovljeno boljše ažurno obveščanje o slabi kvaliteti. S tem je možno pravočasno ukrepati. Zato nam procent izmeta stalno pada. Na vrednost izvršene proizvodnje smo imeli v letu 1973 0,58 % izmeta, v letu 1974 0,51 %, v letu 1975 0,52 % in v prvi polovici leta 1976 0,50 %.

Vhodna kontrola kar 9 % vsega vhodnega materiala reklamira, kar kaže na dosledno preverjanje kakovosti v vhodni kontroli.

V splošnem lahko ugotavljamo, da bi bilo možno z bolj doslednim izvajanjem varčevalnih ukrepov privarčevati precej več. V glavnem ugotavljamo, da nimamo izdelanega sistema, s katerim bi lahko vse prihranke oz. vse akcije

Zlata plaketa predsedniku Titu

Ob 30 letnici jugoslovanske industrije orožja in vojaške opreme je zvezni sekretar za ljudsko obrambo armadni general Nikola Ljubičić poslal delavcem, inženirjem, tehnikom in vodilnim osebnostim vojaške industrije naslednjo brzojavko:

Dragi drugovi,

Tridesetogodišnji jubilej naša vojna industrija slavi u godini kada naši narodi i narodnosti proslavljaju tri i po decenije od onih slavnih dana 41. kada su se na poziv Partije i druga Tita digli na ustanak.

U toku oslobodilačkog rata i revolucije brigom Vrhovnog štaba i druga Tita razvijane su širom zemlje partizanske radionice u kojima se proizvodilo i popravljalo naoružanje i vojna oprema za naše jedinice. Kontinuitet proizvodnje i opravka naoružanja nisu nikada prekidani za vreme rata. Svim stvaraocima naoružanja i vojne opreme iz tih dana dajemo punu zahvalnost i priznanje, kao pionirima i začetnicima naše vojne industrije.

Na osnovu odluke druga Tita, odmah posle rata, pristupilo se obnovi porušenih vojnih preduzeća i izgradnji novih kapaciteta vojne industrije. Zahvaljujući vanrednom zalaganju i samopregornom radu naših radnih ljudi i naporima i sredstvima, koje je ulagala čitava zemlja, u veoma kratkom vremenu obnovljeno je i izgradjeno niz preduzeća. Sa proizvodnjom se počinjalo u još nezavršenim halama i radionicama, tako da je naša armija posle rata brzo počela da se snabdeva municijom, naoružanjem i drugom opremom iz domaće proizvodnje i sopstvene konstrukcije. Uporedo sa izgradnjom industrije izrastali su novi kadrovi za organizaciju i tehnologiju vojne proizvodnje i za istraživački i razvojni rad na sredstvima ratne tehnike.

U proteklih trideset godina vojna industrija se izgradjivala i rasla uporedo sa rastom naše socijalističke zemlje i razvojem Jugoslovenske narodne armije. Ona je postigla krupne rezultate u izgradnji kapaciteta, osposobljavanju kadrova svih profila, a pre svega, u opremanju naših oružanih snaga savremenim naoružanjem i vojnom opremom. Isto tako, veoma značajan prilog opštim naporima i daljem privrednom razvoju zemlje vojna industrija je dala proizvodnjom roba za civilne potrebe.

Postignuti rezultati u izgradnji i razvoju vojne industrije u opremanju naših oružanih snaga savremenim naoružanjem i opremom plod su neumornog i predanog rada svih radnika, stručnjaka i rukovodilaca koji su u proteklih 30 godina radili na istraživanju, razvoju i proizvodnji sredstava ratne tehnike.

Drugovi, želim vam nove uspehe i radne pobe u izvršavanju odgovornih zadataka na poboljšavanju i modernizaciji proizvodnje, povećanju produktivnosti rada i razvoju samoupravnih socijalističkih odnosa, za dobrobit i jačanje naših oružanih snaga i napredak naše samoupravne, nezavisne i nesvrstane socijalističke zajednice.

izrazili tudi v vrednosti. Predvsem pa je treba obnoviti zadolžitve in kontrolirati izvajanje pri vseh tistih, ki imajo pravico odobravati porabo.

Ob koncu izvajanja tov. Grčarja je tudi sekretar sveta ZK Janez Kern ponovno opozoril navzoče, da je treba na vseh ključnih točkah storiti več za izboljšanje gospodarskega stanja. Z združenimi močmi je treba priversti DO do ugodnejših rezultatov, to pa je dolžnost prav vseh članov kolektiva.

REZULTATI VPISA POSOJILA

Aktiv je zatem obravnaval rezultate vpisa posojila za ceste. Čeprav je ta republiška akcija naletela pri občanin, v celoti gledano, na zelo ugoden odziv, pa se niti kransjska občina niti Iskra — Elektromehanika ne moreta pohvaliti z enakim stanjem v svojem okviru. Kransjske TOZD Iskre so od predvidene vsote vpisanega posojila 10.843.703,00 din izpolnile 96,7 % oziroma 10.479.115,00 din. Od skupno 6.645 zaposlenih v kranskem bazenu jih je vpisalo posojilo 6.299.

Zbori delavcev bodo 4. 12. razpravljali in se odločali o pristopu k dogovorom o temeljih družbenega plana občine Kranj oziroma tistih občin,

v katerih delujejo TOZD Elektromehanike. Za obdobje 1976-80 ter samoupravnih sporazumih o temeljih srednjeročnega načrta razvoja skupnosti s področja družbenih dejavnosti. Te so: za otroško varstvo, osnovno izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, socialno skrbstvo, regionalne skupnosti (zdravstveno varstvo in zaposlovanje) ter republiške skupnosti (izobraževanje, raziskovalna dejavnost, otroško varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter starostno zavarovanje kmetov).

Na predlagane temelje dogovora in sporazumov bo v DO izvedena široka razprava DPO in samoupravnih organov, tako da bodo na zborih delavcev posredovana v odločanje skupaj z omenjenimi dokumenti tudi stališča in pripombe tako DO kot TOZD nanje. V kransjski občini bodo vse družine prejele kratke izvlečke programov posameznih skupnosti ter tabelo s prikazom njihovega finansiranja.

Glede na izreden pomen teh dokumentov v našem vsakdanjem življenju in delu se moramo zavedati, da je tudi naša lastna udeležba pri razpravi o njih nujna.

Viktorija Budković — Rayes

Metaconto v Kragujevcu so montirali in preizkušali delavci TOZD MSO

Poročali smo že, da so v Kragujevcu pred dnevi izročili namenu tranzitno polelektronsko telefonsko centralo Metaconta 10 C. Izdelala jo je temeljna organizacija ATC z Labor, žal pa se nam je v tekst vrnila neljuba napaka, ko smo zapisali, da so montirali in preizkušali centalo tudi delavci omenjene kransjske temeljne organizacije. Resnica je seveda povsem drugačna, saj je znano, da vse centrale, razen manjših hišnih montirajo in preizkušajo delavci temeljne organizacije Montažno servisna organizacija, ki ima sedež v Ljubljani.

Montažerji in preizkuševalci tega kolektiva, ki je vsem v Iskri znan po svoji prizadevnosti, so skupaj s strokovnjaki belgijskega BTM opravili pri montaži in preizkušanju več deset tisoč ur. Ker je bila to pač prva tovrstna telefonska centrala v Jugoslaviji, so morali montažerji, zlasti pa preizkuševalci pokazati in dokazati vse svoje znanje, ki so si ga pridobili na enoletnem teoretičnem tečaju. Dokazali so, da do potankosti obvladajo sistem Metaconte.

Tako kot je po navadi vsak začetek težak, tudi pri montažnih in preizku-

ševalnih delih na centrali v Kragujevcu ni potekalo vse tako kot bi moralo. Po prvotnem programu montažnih del so predvidevali, da bodo dela trajala 10 mesecev, zdaj pa ugotavljajo, da so porabili še dvakrat toliko ur. Najhujše probleme so imeli zaradi zakasnelih dobav opreme in pri preizkušanju ter spuščanju centrale v promet. Da bi spoštovali roke ali jih celo skrajšali, so ekipe poleg rednega časa delale tudi večino popoldnevov, marsikdaj pa tudi ponoči.

Gotovo pa bo po prvi tranzitni polelektronski telefonski centrali v Kragujevcu dosti lažje. Njihove ekipe delajo trenutno v Sarajevu, Beogradu, Titogradu, Nišu, Skopju, Prištini, Banja Luki, Tuzli, Titovem Uzicu, Mostarju, Ljubljani in Novem Sadu. Po programu bodo vse te tranzitne centrale vključili v javni telefonski promet do konca prihodnjega leta. Metaconta v Sarajevu bo verjetno tehnično prevzeta že ta mesec, v Beogradu in Titogradu pa bodo začeli centrali postopoma vključevati v promet še letos.

L. D.

KOROŠKI ODMEV

Postali smo tujci...

V lastni deželi smo tujci postali, jemljejo jezik nam, pravdo in čast. Nam, ki že tisoč let smo na tej zemlji, trgajo z rok priborjeno nam last.

Čujte: Obir nas, Dobrač in pa Peca, čujte nas Zilja, Podjuna in Rož: „Dokler pojila bo Drava nam zemljo, tu bomo stali vsi kot en mož.“

Prišel dan bo, ko bo VSTALA, ko bo vstala nam SVOBODA, ko bo Korotan SLOVENSKO pesem spet zapel, zapel, ko ODMEV bo dal še zvon, bo dal še zvon od Gospe Svete, takrat vsem nam zarje bo DAN ZAŽAREL.

Proizvodni programi — na pregled!

Razlogov za upadanje izvoza, kot sila pomembne dejavnosti ZP Iskre, ni treba iskati samo v dejstvu, da prodajamo v tujino tehnološko zastarelo blago, temveč tudi v vrsti drugih dejavnikov, izmed katerih je vsekakor na prvem mestu premajhna inovacijska dejavnost, ki prinaša novo, moderno tehnologijo in z njo tudi blago, ki bo sodobno, modernost in bo prav zato dobro šlo v prodajo tudi na tuje.

Do tega splošnega spoznanja v tem trenutku ni prišlo samo na zadnjem posvetovanju o zunanji trgovini, temveč je na to opozorila tudi konferenca zveze komunistov našega združenega podjetja.

Gre torej za odgovornost glede novega delovnega programa posameznih naših tozdv in celotne SOZD. Stanja, ki ga ocenjujemo kot neugodno, brez dvoma ne bo mogoče spremeniti na bolje, ne da bi za to izdelali poprej ustrezen načrt za akcijo. V tej akciji bo treba pregledati tistih nekaj naših tovarn, oziroma tozdv, ki jih bo že v bližnji prihodnosti zadela programska kriza. Le-tam bo zatorej potrebno zarisati programsko traso za naprej.

V omenjenih tozdv obstajajo elementi, ki so programsko in razvojno nedvomno zanemarljivi. Zato je, kot smo že dejali, programe teh tozdv potrebno temeljito proučiti in vse, kar je koristnega in dobrega ohraniti. Pri tem je treba upoštevati kadrovske probleme, strokovno kvaliteto in druge kvalitativne parametre gospodarnosti.

Najboljšo sliko o tem dejanskem stanju bomo vsekakor dobili, če bodo razvojni timi, vodstva posameznih tozdv in strokovnjaki strokovnih služb skupaj obdelali to problematiko. Pri tem je posebno pomembno ustvariti prepričanje, da je sodobnost proizvodnih programov življenjski problem. Tega cilja seveda ne bo mogoče doseči zgolj z navajanjem splošnih načel in

verbalnimi deklaracijami, temveč moramo ljudem v neposredni proizvodnji na konkretnih primerih iz njihove dejavnosti ilustrirati, kaj se da doseči z morda niti ne preveč obsežnimi posegi v obstoječe proizvodne programe. Brez dvoma pa so taki posegi možni samo z vnetim in vztrajnim prizadevanjem razvojnih strokovnjakov, ki so vsekakor nepogrešljiv člen v procesu uresničevanja naših programov in njihovega tehnološkega izenačevanja s svetovnimi možnostmi na tem področju. Verjetno pa ne moremo pričakovati posebnega delovnega zagona npr. od razvojnega inženirja, ki ga v mnogih Iskrinih organizacijah plačujemo še vedno preveč uravnilovsko.

V situaciji, inovacijska zavest še ni dovolj zasidrana in se množična inventivna dejavnost prebija — tudi v Iskri — le s težavo, je izrednega pomena dejstvo, da je spoznanje o nujnosti okrepitev prizadevanj na tem področju že postalo eno od temeljnih komponent snovanja politike ZP Iskre. Seveda je treba računati, da gre za daljši, dolgotrajnejši in odgovornejši proces, ki bo uspešen le, če bo sleherni delavec v našem združenem podjetju osveščen, da je inovacijska dejavnost tista gonilna in nenehno prisotna sila in tisti pogon, s katero bomo lahko premagovali in premagali vse težave, o katerih smo govorili že poprej.

Čeprav takemu stanju botruje tudi vrsta objektivnih težav, pa moramo tudi priznati, da so glavni vzroki vendarle subjektivnega značaja, to je taki, ki jih v Iskri moremo in moramo odpraviti.

Predvsem je to, glede na objektivni položaj, še vedno premalo razvita inovacijska miselnost številnih poslovo-odnih in samoupravnih dejavnikov naših delovnih organizacij.

Mara Ovsenik

Tunizijska tovarna števcov

Iskra — Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko je junija letos podpisala s tunizijsko družbo STEG — SIAME pogodbo o izgradnji tovarne števcov električne energije v Tuniziji. V njen sklop spada poleg idejnega projekta tovarne še vsa tehnološka razporeditev opreme, izobraževalni program tunizijskih delavcev za delo v tej tovarni, tehnični podatki za nabavo strojev in druge opreme, organizacija tovarne, sistematizacija zaposlenih, mrežni plan za osvajanje tega projekta ter še vrsta drugih manjših opravil.

Ena večjih postavk Iskrinih dobav za omenjeno tovarno so posebna orodja (ki jih že izdeluje TOZD Orodjama) ter izdelava merilne opreme za montažni trak števca in umerjevalnico. Vse to bo dobavljeno tunizijskemu kupcu v treh fazah kot je predvideno s programom osvajanja proizvodnje števca E-76. Pričetek redne proizvodnje je predviden v II. polovici l. 1977, vsaka od treh faz pa bo trajala po 6 mesecev. Tovarna števcov v Kranju bo za tunizijsko v prvi fazi dobavljala vse sestavne dele, potrebne za tekoči trak, v drugi bo pošiljala vse potrebno za osvajanje izdelave podsedstavov, v tretji fazi in tudi kasneje pa specialne dele, za katere ni predvidena proizvodnja v tovarni SIAME.

Poleg dobav sestavnih delov in

opreme bo nudila Iskra tunizijskemu partnerju tudi drugo vsestransko tehnično pomoč kot je instaliranje opreme, šolanje kadrov v Kranju in Tuniziji, sodelovanje pri zagonu in poskusnem obratovanju. Da bi tunizijskim delavcem lahko prinesli ustrezno znanje, smo morali organizirati za naše strokovnjake tečaj francoščine, ki je v teku.

Mimo plačila za licenco in know-how se tunizijski partner še zavezuje v našem podjetju prednostno nabavljati ostale proizvode, ki jih potrebuje za svojo dejavnost v zvezi s proizvodnjo in distribucijo električne energije.

V skladu s mrežnim planom so v Industriji za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko izdelali idejni projekt zgradbe, na podlagi katerega bo tunizijski partner izdelal gradbene načrte. Na osnovi tehnološke dokumentacije so v izdelavi že posebna orodja ter oprema za prvo in drugo fazo. Ravno kar so jim poslali tudi polne tehnične podatke za nabavo strojne opreme, na podlagi katerih bo SIAME razpisala mednarodno licitacijo.

Tunizijska narodna banka je že izdala bančno garancijo za izgradnjo projekta, pri jugoslovanskih finančnih ustanovah pa je ta odobritev v zaključni fazi.

Viktorija Budkovič-Rayes

Proslava dneva republike v PPC

Izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata v Iskrinem poslovnem centru na Trgu revolucije pripravljajo v sodelovanju z Iskra Invest servisom in področjem za stike z javnostjo proslavo v počastitev Dneva republike. Proslava bo v petek, 26. novembra ob 12.00 v obratu družbene prehrane (K II) v Iskrini stolpnici. Uvodnemu govoru sekretarja sveta ZK ZP Iskra Staneta Preskarja bo sledila gledališka predstava z naslovom „Kaj je mogoče, tovariši, da smo mi vsi volji?“ srbskega avtorja Jovana Kesarja v izvedbi članov SNG Maribor.

Mariborski gledališčniki, ki so letos ob Dnevu žena že razgibali publiko z monodramo Lizika, nam bodo tudi tokrat predstavili navidezno komedijo, ki pa je po tematiki izrazito pozitivno, angažirano dramsko delo. Med smehom, ki se mu ni mogoče upreti, občutimo marsikaj, kar nas sili v razmišljanje o pojavih, ki so kljub vsem prizadevanjem, žal še vedno prisotni.

M. M.

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE V TGA izdelki za zahtevnejše kupce

Tovarna gospodinjstskih aparatov v Retečah se vse bolj specializira za gospodinjstske aparate za zahtevnejše kupce. Zlasti to velja za štedilnike in vgreznjene plošče, ki so jih do zdaj v naši državi mnogi „individualno“ uvažali. Drugi poudarek pa je na izgledu, ki ne zaostaja za evropskimi zahtevami.

Letos so imeli v prvem polletju težave s trgom, čemur je bil predvsem „kriv“ novi način plačil. Ko pa so se trgovci opomogli od presenečenja in s kreditno politiko uredili financiranje trgovine, je prodaja nepričakovano dobro stekla. Zdaj v TGA praktično nimajo zaloga in vse kapacitete so polno zasedene.

Zaradi teh nevednosti so v prvem tričetrtletju dosegli plan le 75 % po vrednosti, skupna realizacija pa je bila 69 %. Proizvodni program pa je bil postavljen dokaj smelo, saj so kljub nedoseganju načrta proizvedli 23 odstotkov več kakor lani v istem času in dosegli faktor realizacije 28. Izvoz so napram istemu obdobju lani povečali za 13 procentov, vrednost proizvodnje na zaposlenega pa se je povečala za 23 odstotkov in 14 odstotkov po bruto-produktu.

Največji napredek so dosegli letos v proizvodnji aparatov za pripravo hrane — štedilnikov in vgreznjenih plošč. Tu gre za štedilnike s ploščami iz nerjaveče pločevine, sodobno oblikovane in tehnološko primerne za naj-sodobnejša gospodinjstva. Te so doslej pri nas večinoma uvažali. Tu ne gre za belo tehniko, ampak za najkvalitetnejšo proizvodnjo. Ta pa je seveda dražja.

Ta pa je mnogo kvalitetnejša in dražja. Zato pa te artikla ne proizvajajo v velikih, ampak le v malih in srednjih serijah. Njihov izbor pa je večji, da lahko kupec najde, kar želi v svojo kuhinjo. S tem so rešili problem osebnega uvoza marsikomu, oziroma so mu prihranili pot v Trst oziroma Celovec, nam pa dragocene devize.

Tehnična priprava se intenzivno ukvarja z razvojem nove družine štedilnikov Corona, ki bodo šli v proizvodnjo v drugi polovici prihodnjega leta. Tudi ti so prilagojeni za zahtevnejše tržišče, po kvaliteti, obliki in uporabnosti.

Za drugo zimo pa pripravljajo nov tip modularnih peč. To je izdelek, ki ga naš trg pogreša. Te vrste peči se lahko obesijo na zid kakor slika. Primerne so predvsem za otroške sobe, kabinete in dnevne sobe. Novost je emitacija dolgih toplotnih valov, ki jo omogoča nova tehnologija napravljenega električnega upora na vsakem posamičnem grelcu.

O vgradnih elementih smo že pisali v našem glasilu. Na trgu so bili dobro sprejeti, čeprav zaključujejo šele poizkusno serijo. To se je zlasti pokazalo na Beograjskem sejmu notranje opreme, kjer so vgradne elemente (ali vgrezne plošče) razstavili vgrajene v Marlesovi kuhinji, Lipovi, Brestovi in kuhinjskih opremlj DIP Senj, DIP, Gradačec, ki so vsi potencialni kupci tega izdelka.

ISKRA IEZE, TOZD MAGNETI

Praznovali bodo 25-letnico

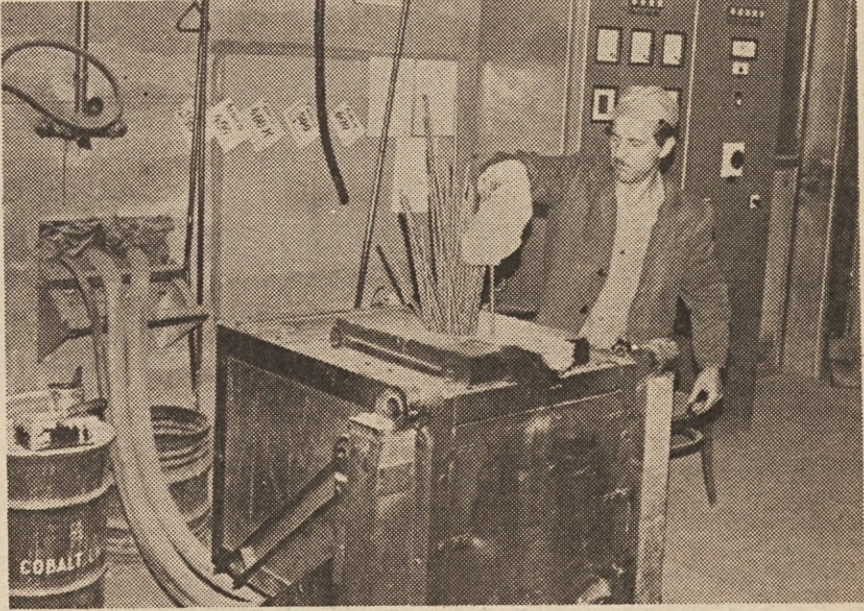
Ena izmed najmlajših temeljnih organizacij združenega dela v ZP Iskra je prav gotovo TOZD Magneti v naši Industriji elementov za elektroniko. Seveda njena pomembnost zaradi tega ni nič manjša in v 25 letih obstoja je spričo tega, da s svojimi izdelki krije takorekoč vse jugoslovanske potrebe in se, posebno v zadnjem obdobju, skuša uveljaviti tudi v izvozu, njen 65-članski delovni kolektiv vendarle opravi pomembno nalogo.

TOZD Magneti bo 11. decembra skromno proslavila 25-letnico svojega obstoja, čemur bomo razumljivo tudi v „Iskri“ posvetili več prostora, za danes pa si oglejmo, kako je poslovala v devetih mesecih letošnjega leta.

V obdobju od l. 1971 do 1975 se je proizvodnja v TOZD Magneti povečala za 53 %, pri čemer pa se je število zaposlenih v tem obdobju dvignilo le za 14 %. V tem času je narasel tudi celotni dohodek in sicer se je dvignil za 96 %, pri čemer gre delno ta porast na račun dviga cen izdelkov, čeprav z njimi še vedno precej zaostajajo za dvigom cen reprodukcijskih materialov, zlasti kobalta, niklja, aluminija, bakra, titana in železa, ki so se v zadnjih dveh letih dvignile za 40–45 %.

pon med najnižjimi in najvišjimi OD. V devetih letošnjih mesecih je poprečen osebni dohodek v TOZD Magneti znašal 3.579 din, seveda pri tem ne smemo prezreti, da zlasti na račun kvalifikacijskega sestava kolektiva.

Pred nedavnim so podpisali z Institutom Jožef Stefan v Ljubljani pogodbo za določene razvojne naloge, hkrati pa tudi v tovarni formirali razvojno-tehnološko skupino. Predvsem pri tem zasledujejo želje po novih izdelkih, oz. novih tehnoloških po-

Talilna peč za litino, iz katere izdelujejo magnete.

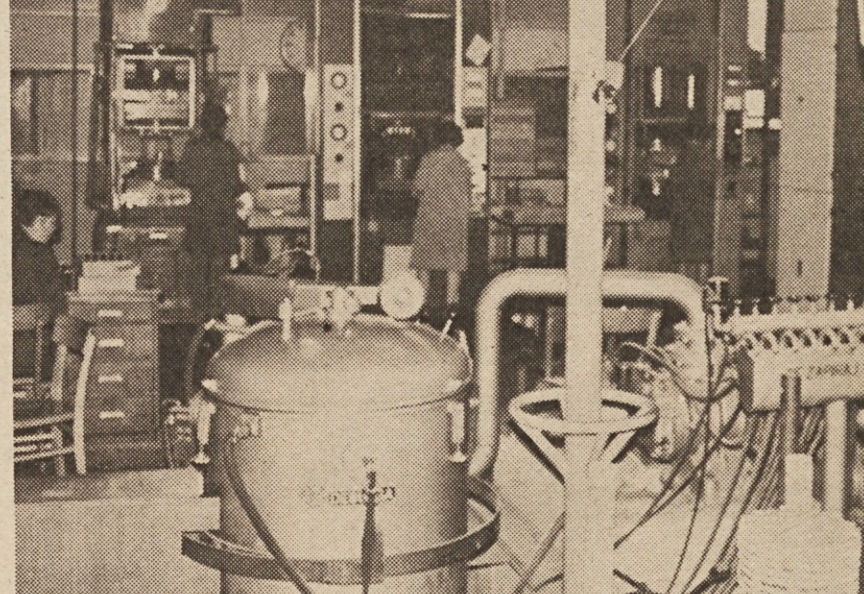
Glede na realizacijo v letu 1975 so za letos v TOZD Magneti načrtovali za 20 % večjo proizvodnjo. V devetih mesecih so je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta dosegli 93 %, pri tem pa so po plačani realizaciji v tem obdobju dosegli 79 % celotnega dohodka in 69 % dohodka, ustvarili pa so v devetih mesecih tudi 242.000 negativnega ostanka dohodka, ob 2.474.000 dinarnih neplačane realizacije, katere dohodek del opade na izvoz. V devetih mesecih ustvarjeno izgubo bodo do konca leta prav gotovo uspeli nadoknaditi in poslovno leto uspešno zaključiti.

Za letos načrtovani izvoz svojih izdelkov so izpolnili že v devetih mese-

stopkih, ki jim bodo omogočili še boljše uveljavitev na trgu.

Odkar deluje TOZD Magneti na lokaciji v Stegnah, praktično v modernizacijo in povečanje proizvodnje ni bilo investicijskih vlaganj, zato nič čudnega, če je njihova obstoječa oprema že amortizirana.

Imajo pa že pripravljen elaborat za rekonstrukcijo in povečanje proizvodnje, predvsem za uvedbo nove tehnologije. Čeprav sami nimajo sredstev za uresničitev te nujno potrebne rekonstrukcije pa le upajo, da bodo uspeli v srednjeročnem obdobju uresničiti vsaj prvo fazo te rekonstrukcije in si tako ustvariti pogoje za zadržanje obstoječega trga. — J. C. —

Tu izdelujejo sintrane magnete.

cih, oz. ga celo že presegli, predstavlja pa nekako 16 % celotne proizvodnje. Za sedanjí obseg proizvodnje pa v TOZD Magneti lahko z izvozom, predvsem na konvertibilna področja, pokrijejo približno polovico uvoza.

Letos so bili kar dobro založeni s potrebnimi materiali, ni pa bilo tudi večjih prodajnih izpadov, razen pri magnetih za vžigalnike, kar pa je pogojil padec proizvodnje v TOZD AET v Tolminu zaradi zmanjšanja naročil s strani tovarne Tomos.

Osebni dohodki zaposlenih so se v primerjavi z letom 1975 letos povečali za 20 %, pri tem pa se zmanjšuje raz-

Ob vsej prizadevnosti in iskanju izvirnih poti pri proizvodnji skušajo najti tudi notranje rezerve in tako dvigniti tudi OD, kar je nujno, saj so že skoraj čisto na repu v škofjeloški občini.

Razpisna komisija Skupščine ISKRA — Združenih podjetij elektrokovinske industrije Ljubljana, o. sub. o. Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje

na temelju 165. in 167. čl. samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela, naslednje vodilno delovno mesto v združenem podjetju:

1) direktor področja za kadre

- Na razpisano delovno mesto so lahko imenovani delavci, ki izpolnjujejo poleg splošnih pogojev še naslednje posebne pogoje:
- da imajo ustrezno visoko ali višjo strokovno izobrazbo
 - da imajo najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
 - da so sposobni voditi in organizirati delo,
 - da imajo moralno-politične kvalitete,
 - da obvladajo najmanj en svetovni jezik.

Kandidati naj pošljejo pismene priglasitve z navedbo in opisom svojega doseganega dela ter ustreznega dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev do 6. XII. 1976. na naslov:

ISKRA — Združena podjetja elektrokovinske industrije Ljubljana, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII — skupščinska pisarna, z navedbo: „za razpisno komisijo“.

ZP ISKRA
Razpisna komisija

ISKRA TOZD — Tovarna televizijskih sprejemnikov, 61210 Ljubljana
Ulica Andreja Bitenca 24

vabi k sodelovanju

ELEKTRONIKE:
— magistre
— diplomirane inženirje
— inženirje

z izkušnjami in začetniki

Za delo na področju televizije in splošne elektronike. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Z zaupanjem v jutrišnji dom

Tolmin je bil ovit v meglo. Deževalo sicer ni, vendar je bila cesta mokra, blatna. Živahen promet tovornjakov naloženih z raznovrstnim materialom že v Tolminu zmede človeka, saj je ta prizor za obiskovalca precej nenavaden. Tovornjaki hite proti Kobaridu, Breginju, Bovcu, precej jih je, ki se vračajo, namenjeni po nov material. Za trenutek postojijo in gledaš te velikane, na vratih pa vidiš napise: Avtoprevoznik ta in ta iz Ljubljane, Kranja, Novega mesta. Kdo bi vse našteval. Že tu opaziš solidnost, pomoč iz vse Slovenije. In prav je tako.

dar gre prepočasi. Tako mi je povedala Albina Soldat, doma iz Ladri pri Kobaridu.

Tudi vasi Volče pri Tolminu naravnajma ni prizanesla. Hišo Zorana Rutarja, zaposlenega v naši TOZD v Tolminu, je že prvi potres 6. maja tako uničil, da življenje v njej ni več mogoče. Takole mi je pripovedoval: „Že od 6. maja živim z mamo v prikolicah, ki sem jo dobil potom Iskre. Hiše mi niso še porušili, pa tudi lokacijskega dovoljenja za gradnjo nove hiše mi niso še izdali. Sicer so že prišli na ogled, a odgovora še nisem dobil. Imam nekaj svoje zemlje, kjer bi po-

odpeljejo še zadnje ostanke hiš. Takrat se za hip obrnejo, vdajo se neizprosni usodi in ponovno ponovijo nič kolikokrat izrečeni stavek: „Zakaj se je moralo to zgoditi?“

V tovarni vžigalnih tuljav v Bovcu so mi povedali, da je 37 njihovih delavcev, ki ne morejo stanovati v svojih hišah. Od teh je namenjenih za rušenje 15 hiš, 18 jih je za delno rušenje ali večjo adaptacijo, 4 hiše pa so za popravilo. Največ prizadetih delavcev je iz vasi Žaga 25, iz Srpenice 6, iz Bovca 5 in Čezsoče 1.

V vasi Žaga me je pospremil tov. Vladimir Šulin, tajnik ZB v naši TOZD, sicer pa tamkajšnji domačin, tajnik KS in predsednik štaba civilne zaštite v tej vasi. Najprej sva odšla k hiši naše delavke Ane Rot. Ravno takrat so iz hiše odstranjevali opremo, ker so jo še isti dan porušili. Žalostno, res težko se je spoprijeti z mislijo, da bo dom, v katerem si leta in leta načrtoval, v krogu družine doživljal žalostne in vesele trenutke življenja, snoval in ustvarjal, v trenutku porušen. Takih primerov je veliko. In vendar ne preostane drugega kot z optimizmom in zaupanjem čakati na nov dan.

Tik ob vasi je veliko delovno mravljisce. Tu nastajajo novi domovi. Iz blata rastejo nove hiše. Neumorni so ti ljudje, ki od jutra do poznega večera hitijo, da bi prehiteli zimo, ki po bližnjih hribih že naznanja svoj prihod.

„Tu bo dobilo nov dom 6 naših delavcev,“ mi je dejal tov. Šulin, „pretežno pa so se prizadeti odločili za gradnjo klasičnih hiš. Trenutno živijo še v prikolicah, nekateri v barakah, vendar upamo, da bodo pred

Na trdnih temeljih rastejo novi domovi.

zimo vsi preskrbljeni in da ne bo nikogar več v prikolicah.“

Tistega dne je bilo na Žagi veliko mladih ljudi, ki so pomagali domačinom pri urejanju okolice, pri kopanju kanalizacije itd. Ti mladinci in mladinke so prišli na dvodnevno mladinsko delovno akcijo iz občine Velenje. „Nadzoroval“ jih je Žagar Sergij, sekretar ZSMS v naši TOZD v Bovcu, sicer doma iz Žage. Opazil je, da se čudim njihovi zagnanosti pri delu in mi pojasnil: „Da, res so zelo delavni, saj nam želijo v teh dveh dneh kar največ pomagati. Dogovarjamo se, da bi se v začetku prihodnjega leta med seboj pobratili, kar bi še bolj utrdilo naše dobre vezi.“

Spet je pričelo deževati, gradbincev ta dež ni zmotil, tudi tisti včerajšnji in predvčerajšnji ne. Še tu in tam je bilo slišati nerazločne besede: „Ko bi vsaj tega ne bilo!“

Ko sem se vračal proti Novi Gorici, sem spet srečeval dolge kolone tovornjakov, ki so hiteli proti vsem razdejanim od potresa.

Ob pogledu nanje sem imel prijeten občutek, da je na teh tovornjakih tudi delček mojega, tvojega, delček tistega, kar smo mi Iskraši namenili za Posočje. Ljudje iz teh krajev to vedo, to tudi pokažejo in hvaležni so naši družbi, ki jim v največji stiski prihaja na proti.

Marko Rakušček

Vasi izgubljajo nekdanjo podobo. Ostalo je samo to, kar je mogoče popraviti.

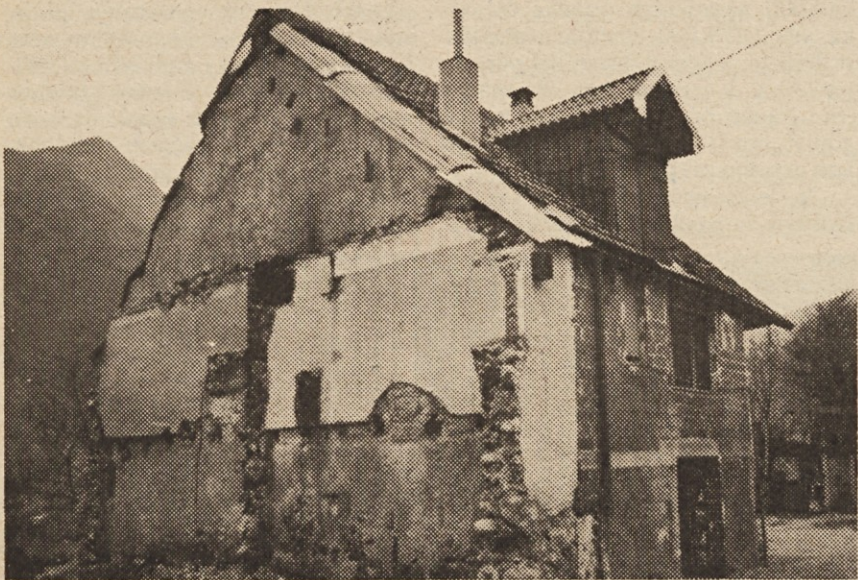
Delo v naši TOZD AET v Tolminu je potekalo nemoteno. Tu in tam se je vame zazrl otožni pogled delavke zavito v misel na jutrišnji dan, zavito v spomin na staro hišo, ki je ni več in upanje na novo, ki že raste ali pa še bo.

Namenjen sem bil k delavki, ki je na vrtnem stroju z izredno spretnostjo opravljala svoje delo. Za trenutek je stroj utihnil, nekaj časa se mi je zdelo zelo tiho in mirno, kljub ropotanju ostalih strojev. „Hišo nam je potres tako poškodoval, da so nam jo porušili. Z možem in sinčkom, starim 3 leta, stanujemo v prikolicah, ki smo jo dobili potom krajevne skupnosti. V prikolicah je zelo vlažno, mraz pritiska z vseh strani, najmlajšega otroka, sta-

stavil novo hišo, a te probleme rešujejo na občini prepočasi. Gradbeni material sem že pripravil, vendar ne dobiš stanovanjskega kredita, če nimaš lokacijskega dovoljenja.“

Iz spiska, ki sem ga dobil v AET, sem razbral, da je bilo pri obeh potresih 87 hiš naših delavcev v tej TOZD poškodovanih, od teh bodo morali 7 hiš porušiti, ostale adaptirati.

Iz Tolmina sem zavil proti Bovcu. Vasi na levem bregu Soče izgubljajo svojo podobo, Kamno, Smast, Ladra, Kobarid, Srpenica in Žaga. Prevelik bi bil spisek, če bi hoteli vse naštet. Buldožerji rijejo v kupe ruševin, ogromne „žlice“ jih zajemajo in odlagajo na pripravljene tovornjake. Ruševine

Ta hiša je vzdržala potres, sosednja pa ne.

Treba je popraviti, kar je še mogoče.

rega eno leto, imam v sosednji vasi pri mami, saj je življenje v prikolicah za tako majhne otroke nemogoče. Odločili smo se za gradnjo nove hiše, vendar še vedno čakamo, da dobimo načrt. Bila sem že velikokrat na občini v Tolminu, pravijo, da bo, ven-

hiš, ki so stoletja kljubovale in v katerih so s popravili in prizidki domačini vili nič koliko znoj, te ruševine izginjajo. Za njimi ostaja čistina. Opazuješ domačine, ki so tihi in mirni, le njihovi pogledi so otožni in nemo opazujejo dogajanje pridnih rok in mogočih strojev. Tudi ko z njimi spregovorim, gledajo preko tvojih razmen in opazujejo, kako staro izginja in novo nastaja. Hudo jim je, ko tovornjaki

ISKRA—AVTOMATIKA

Javna tribuna v TOZD ELA v Novem mestu

ELA VČERAJ

V našem časopisu smo že brali o problemih, ki pestijo novomeško ELO. Ker so problemi takšne narave, da zadevajo na več področjih v naši družbi smo smatrali, da bi bilo primerno izkristalizirati rešitve in poiskati vzroke na javni tribuni, katero smo organizirali 5. 11. 1976. S tem smo omogočili, da se tudi ostali delovni ljudje z njimi seznanijo, skušajo pomagati pri njih reševanju ali se nad njimi zamislijo.

ELA je kolektiv, ki bo kmalu praznoval svoj dvajseti rojstni dan. Od vsega začetka dalje je kolektiv počasi a vztrajno rasel od osem zaposlenih delavcev pa do tristo kolikor jih šteje danes. Pri tem je doživljal občasna krizna obdobja, katera je vedno znal uspešno prebroditi. Prešli smo na sodoben način vodenja tehnološkega procesa, povečali smo število strojev, ki so nam omogočili večjo produktivnost in kakovost dela. V letu 1974 smo se z željo za še smotnejšo delitvijo dela, boljšo investicijsko sposobnostjo ter uspešnejšim gospodarjenjem s sredstvi v svojem skupnem in splošnem družbenem interesu, združili z Iskrino tovarno usmerniških in napajalnih naprav v Novem mestu.

V tem obdobju so pričeli nastopati problemi, katere več ali manj občutimo še danes. Z združitvijo v enotno organizacijo smo združili tudi posamezne poslovne funkcije, med njimi tudi finančno. Zaradi precejšnje fluktuacije naših delavcev iz te funkcije je ELA po združitvi v letu 1974 popolnoma izgubila pregled nad svojim poslovanjem in nad informa-

cijami, ki pogojujejo uspešne poslovne odločitve. Iz tega obdobja nam je ostalo precej nerazjasnenih problemov, kateri nam zamegljujejo jasen vpogled v poslovanje tega obdobja.

S pričetkom leta 1975 se je konstituirala delovna organizacija Iskra Avtomatika Ljubljana, katere TOZD je postala tudi ELA. Mlada delovna organizacija se je v svoji razvojni fazi spoprijela z različnimi problemi, ki so značilni za to obdobje ter so izhajali iz pomanjkanja kadrov in počasnega organizacijskega urejanja.

ELA, ki je bila prizadeta na področju finančne funkcije še iz prejšnjega leta, je boleče občutila tudi vse te slabosti. Dobivala je zapoznele informacije pa še ne niso bile zanesljive. Ob vsem tem pa smo prešli še na avtomatsko obdelavo podatkov, ki ima ob uvajanju številne probleme in se do neke mere čutijo še danes.

ELA DANES

Informacije kasnije in še vedno vsebujejo določene napake, katere zopet onemogočajo jasen pregled nad položajem.

Ravno v času po združitvi v delovno organizacijo je ELA doživela svoj prvi udarec tržišča. Spajkala, katere je še v prejšnjem letu tržišče v veliki količini sprejemalo, so pričela polniti skladišča Iskra Commerce in nam še danes predstavljajo velik del zalog. Z dejstvom, da je prodaja naših proizvodov, ki so direktno ali indirektno namenjeni širokemu tržišču, odvisna od kupne moči potrošnikov, odnosno od nihanja tržišča, smo se soočili pred nedavnim pri proizvodih elektrokonfekcije za področje bele tehnike,

ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA

razpisna komisija za izbor ravnatelja Tehniške šole centra ZP ISKRA Kranj

razpisuje

v skladu z Zakonom o srednjem šolstvu in 78. členom Statuta Šolskega centra ZP ISKRA Kranj

prosto delovno mesto

RAVNATELJA

Tehniške šole v Šolskem centru ZP ISKRA v Kranju.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- a) da ima visokošolsko izobrazbo
 - b) da ima najmanj 5 let pedagoške prakse
 - c) da je družbenopolitično aktiven in moralnopolitično neoporečen
- Kandidat naj poleg pismene vloge pošlje še dokazilo o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah, potrdilo o nekaznovanju in da ni v sodnem postopku, življenjepis iz katerega bo razvidno doseganje strokovno pedagoško delo in družbenopolitična aktivnost.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge do 10. 12. 1976 v zaprti ovojnici na naslov: Šolski center ZP ISKRA Kranj, Savska Loka 2 — za razpisno komisijo.

ki v zadnjem času ni našla poti do kupcev.

Grenko smo čutili tudi nerealiziran plan prodaje priključnih kablov na področje Sovjetske zveze, ki nam je obetal lep poslovni uspeh in smo vanj vložili tudi določena sredstva.

Neustrezna kvaliteta materiala, predvsem za področje telefonskega ožičenja pa naj bo to material iz uvoza ali pa domače izdelave, je občasno botrovala izpadom proizvodnje, kar se tudi odraža pri (ne)doseganju letnega plana.

ELA JUTRI

Da bi ugnali probleme, ki nas pestijo, smo se odločili poiskati stabilnejše proizvodne programe proizvodov za investicijsko potrošnjo. Novi programi novi problemi, tokrat prostorski. Da bi lahko uresničili svoje programe moramo povečati proizvodne prostore. Vse kaže, da se bomo morali izseliti iz obrata Graben, ker nam poteče najemniška pogodba. Po drugi strani pa imamo svoj objekt, ki bi ga bilo potrebno adaptirati, da bi bil sploh uporaben pa ga iz urbanističnih razlogov ne smemo ne popravljati ne rušiti.

REŠITEV JE NOVOGRADNJA

Praksa dozidavanja prizidkov je že znana, toda jasno je, da je draga in predstavlja kratkoročne rešitve, zato je edina primerna odločitev gradnja novih prostorov za proizvodnjo.

O tem v ELI že nekaj časa razmišljamo pa smo vedno do sedaj naleteli na probleme ustrezne lokacije, ki je bila enkrat predraga drugič predaleč. Sedaj se je ustrezna lokacija končno našla na Cikavi pri Novem mestu. Tu je Dominvest že odkupil zemljišče od zasebnih lastnikov in pri tem ni naletel na posebne probleme.

Tudi lokacijsko dokumentacijo imamo že izdelano in predstavnik SOB Novo mesto nam je na javni tribuni zagotovil, da lahko dobimo vso ustrezno ostalo dokumentacijo takoj ko bomo pripravljene graditi. To bi bilo vse lepo in prav če se ne bi pojavilo naslednje vprašanje:

KJE DOBITI INVESTICIJSKA SREDSTVA

Bili so časi, ko smo bili v ELI investicijsko sposobni, toda težave, s katerimi smo se soočili, so povzročile, da nam je bilanca za letošnjih prvih devet mesecev izkazala izgubo.

Imamo lepe proizvodne programe, ki so zelo perspektivni in ki bi se nam bogato obrestovali, nimamo pa prostorov, kjer bi jih uresničevali. Vendar se ne nameravamo tako hitro vdati. Izdelali bomo sanacijski program, ki nam bo omogočil premagati težave.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Zavestno in brez oklevanja ZA

Med vsemi mesti v Sloveniji narašča prebivalstvo v Ljubljani najhitreje, saj se je od leta 1948 kar podvojilo. Z naglim naraščanjem prebivalstva pa so se povečale tudi potrebe po objektih družbenega standarda, zlasti na področju otroškega varstva in osnovnega šolstva.

Zaradi tega smo se Ljubljanci novembra 1971 odločili, da na referendumu potrdimo zbiranje sredstev, namenjenih za izgradnjo vzgojnovarstvenih zavodov, osnovnih šol in telovadnic. Odločitev, da v obdobju petih let odvajamo po 1 % od osebnih dohodkov, smo potrdili na glasovanju 21. novembra 1971.

Pri financiranju niso sodelovali le občani, temveč so bile v to pomembno družbenopolitično odločitev vključeni tudi proračuni občinskih skupščin in to za objekte v občini, ki so izhajali iz enotnega ljubljanskega programa z deležem večjim od 50 %.

Da bi zagotovili neposredni družbeni nadzor glede namenske in racionalne uporabe finančnih sredstev pri gradnji objektov, ki se gradijo iz samopriskevka, je bil ustanovljen 60-članski Odbor za družbeni nadzor, ki so ga na predlog krajevnih in mestne konference SZDL izvolile občinske in mestna skupščina Ljubljane.

Danes se približujemo zaključku petega leta plačevanja samopriskevka ter obenem ugotavljamo, da je večina od petdesetih objektov, ki so bili zaobseženi v planu, zgrajenih. V 19 novozgrajenih osnovnih šolah je 214 do 230 učilnic z vsemi spremljajočimi prostori, v 25 vzgojnovarstvenih zavodih pa prostora za 3640 otrok. Poleg tega je bilo v tem času dograjenih še 20 telovadnic, ena vzgojna posvetovalnica in en vzgojni zavod (posebna osnovna šola).

Če na kratko povzamemo, je praktično od 50 objektov zgrajenih ali v izgradnji 37 objektov. Po letošnjem finančnem načrtu bomo pričeli graditi še 6 objektov, za preostalih 7 pa predvidevamo, da bi z gradnjo pričeli spomladi 1977. leta.

Ob teh doseženih uspehih si komaj še lahko zamišljamo, s kakšnimi težavami bi se ukvarjali danes na področju vzgoje in varstva otrok, če se pred leti ne bi odločili za samopriskevke.

Pa vendar, ali smo naredili že dovolj? Ali bi lahko naredili še kaj, da bi lahko v vse šole uvedli eno in pol izmenski pouk; da bi izvajali celodnevno šolo v mnogo širšem okviru; da bi dosegli 50 % varstva predšolske mladine; razširili zdravstveno mrežo ter dali dom ostarelim članom naše družbe?

Vsi ti vzroki so pripeljali družbenopolitične dejavnike mesta in občin, da so predlagali nam, občanom, da 21. novembra 1976, točno pet let

potem, ko smo izglasovali prvi samopriskevke, glasujemo za nov referendum, za samopriskevke II in s tem za nov program 49 objektov. Le-ti posegajo na področje šol, vzgojnovarstvenih zavodov, zdravstvenih domov in domov za ostarele občane.

Ta program zahteva od nas, Ljubljancev, humano odločitev, da naslednjih pet let, torej do konca 1981. leta prispevamo 1,5 % od osebnega dohodka in da do konca 1983. leta ta program tudi uresničimo. Na ta način bi zbrali 879 milijonov dinarjev, kar pomeni dve tretjini vrednosti skupnega programa. Preostali del pa bi združile samoupravne interesne skupnosti, ki se v tem programu pojavljajo kot nov financer in družbenopolitične skupnosti. Izjema v odplačevanju naj

INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ

Preusmeritev poteka

Na Blejski Dobravi uvajajo novo proizvodnjo

V sredini l. 1975 je ZP Iskra sklenila z italijansko družbo Siemens-Milano pogodbo o dobavi sestavnih delov za klasične telefonske centrale po tehnični dokumentaciji kupca. Naročilo je predvideno 80.400 enot za 4 mio dol. vrednosti. To je predstavljalo za obstoječe kapacitete TOZD TEL na Blejski Dobravi 2/3 celotne proizvodnje za l. 1976. Vendar pa je spričo znanih recesijskih gibanj v svetu ter še posebej notranje gospodarske krize v Italiji letos kupec naročilo delno zmanjšal, tako da so v TOZD imeli delo zagotovljeno le še do 20. oktobra letos.

Če bi vztrajali pri enakem tempu še naprej, bi kolektivu kmalu zmanjkalo dela. Zato se je vodstvo TOZD z vodstvom DO Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko dogovorilo o uvajanju novih proizvodnih programov na Blejsko Dobravo. Za to pa je bilo potrebno del zaposlenih priučiti za nova dela.

Že v oktobru je tehnološka služba DO izdelala idejni projekt preorientacije dela proizvodnje ter določila za to potrebne prostorske, organizacijske in kadrovske spremembe. TOZD Obrat telefonskih elementov je pričel v oktobru z izdelavo relejnih enot za PABX centrale (hišne avtomatske telefonske centrale) pa tudi že slednje same. To je bilo po srednjeročnem planu razvoja predvideno šele za l. 1977. Od skupno 408 zaposlenih jih je pričelo delati neposredno na omenjeni proizvodnji 46, dinamika proizvodnje za omenjenega tujega kupca pa je bila podaljšana zaradi lažje preorientacije proizvodnje na nov program s

bi bili le občani z najnižjimi osebnimi dohodki, kot je bilo tudi v primeru odplačevanja prvega samopriskevka. Nosilki dosedanjih razprav v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela sta bili Socialistična zveza in Zveza sindikatov, ki sta vsaka na svojem območju omogočili demokratično in izredno široko dogovarjanje in dajanje dopolnilnih predlogov na predlagani program.

Sedaj je vrsta na nas, da se 21. t. m. odločimo „za“. Kajti uresničitev tega programa nam ne bo prinesla le izboljšanje družbenega standarda, temveč nam bo nudila tudi možnost, da z najbolj neposrednim izrazom solidarnosti, z odločanjem za samopriskevke, odpravimo neenak dostop do dobrin družbenega standarda. Argumenti so dovolj močno in jasno izraženi, da smo lahko prepričani, da bo naša odločitev najprimernejša in ekonomsko-socialno upravičena.

Špela Murovec

področja hišnih central in relejev. Trenutno se v ta namen dodatno izpopolnjuje v TOZD ATC v Kranju za novo delo še 19 članov kolektiva TOZD TEL. 22 zaposlenim pa je bilo treba poiskati delo v drugih TOZD Industrije telekomunikacij. S l. de-

V soboto je bila v Škofji Loki slovesna otvoritev nove Poslovne hiše, v kateri imajo svoje poslovne prostore Ljubljanska banka, Lokainvest, Stanovanjska skupnost in Skupne strokovne službe Iskre Široke potrošnje. Otvoritve so se udeležili zastopniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij in zastopniki vseh gospodarskih organizacij iz škofjeloške občine.

Na sliki: Poslovna hiša in posnetek z otvoritve.

Javna tribuna v TOZD ELA v Novem mestu

(Nadaljevanje s 4. strani)

Do konca leta nameravamo še krepko zavihati rokave. Poleg tega bomo določena sredstva lahko pridobili tudi s prodajo dosedanjih prostorov. Kot je na javni tribuni poudaril glavni direktor Avtomatike tovarnišni Klešnik, ostale TOZD v delovni organizaciji sicer dobro poslujejo, vendar to ELI na področju investiranja veliko ne pomaga, ker se tudi ostale TOZD želijo naprej razvijati zato pa tudi potrebujejo finančna sredstva.

To pomeni, da si moramo sami ustvariti sposobnost odplačevanja investicij in se pojaviti z zahtevo po kreditiranju pred ustrezno banko in občinskimi in republiškimi rezervnimi skladi. Samo investicijsko izgradnjo pa moramo razdeliti na več faz ter jih postopoma sprovajati v življenje in tako postopoma pridobivati nove prostore, kar je vsekakor boljše, kakor vlagati sredstva v obnovo starih, kar nam je onemogočeno tudi iz urbanističnega vidika.

KAJ PA KONKURENCA

V času svojega obstoja se je ELA uspela povzpeti na pomembno mesto med izdelovalci elektrokonfekcije,

cembrom bodo pričeli še z dodatnim usposabljanjem 60 zaposlenih z Blejske Dobrave na dodatnem programu releja. Nadaljnjih 20 članov pa se bo vključilo še v usposabljanje za izdelovanje proizvodnega programa hišnih central.

Z vsemi navedenimi spremembami so tako ob pomoči vodstev DO kot tudi ostalih TOZD uspeli prebroditi krizno obdobje, prekalificirati zaposlene na nove, zahtevnejše, predvsem pa perspektivnejše proizvodne programe ter si zagotoviti nemoteno poslovanje v l. 1977.

DODATNE POTREBE

Vendar pa se ob tej preusmeritvi pojavljajo še dodatne potrebe. Predvsem gre za organizacijo pripravljalnih služb za novo proizvodnjo — TK, GPP, TPP v l. fazi. Seveda pa vse to predstavlja za že tako utesnjeno proizvodnjo na Blejski Dobravi dodatne obremenitve in utesnjenost. Zato in pa tudi v smislu izhodišč ter smernic srednjeročnega načrta razvoja TOZD (ter že prisotnih pripomb republiških inšpekcijskih služb glede na neustreznost prostorov in delovnih pogojev) je razširitev proizvodnih objektov žičnih oblik trenutno provizorično nameščena na Jesenicah v nekdanjih prostorih „Elim-a“. Ta objekt je predviden za rušenje zaradi komunalnih del pri ureditvi naselja „Sava“.

V. B. R.

V spomin Leopoldu Pretnarju

Ko smo zvedeli za nenadni odhod našega dragega sodelavca Leopolda nam je zastal korak in vprašujoče smo se zazrli drug v drugega: saj ni mogoče! Nismo mogli verjeti. Saj je vendar vsako jutro prišel na svoje delovno mesto — točno in redno, zgodaj zjutraj, ko je sonce komaj pozlatilo naše lepe Karavanke.

Z nami je sedel za mizo, kjer smo skupaj reševali poslovne probleme. Z vseh koncev naše lepe dežele smo se zbrali, skoraj hkrati smo začeli skupno pot v mladem kolektivu Iskre, kjer je bil zaposlen skupaj več kot 29 let. In ko smo iskali najboljše rešitve, nas je podprl s svojimi bogatimi izkušnjami. Združeni v enotnem prizadevanju smo začeli verjeti v uspeh in v nadaljnjo rast mlade tovarne sredi travnikov in polj na Blejski Dobravi. Samo nekaj mesecev je poteklo, odkar je prevzel novo dolžnost v naši TOZD. Njegove naloge so bile težavne in zahtevne. Veliki so bili problemi s kadri, izobraževanjem, prevozi na delo, samoupravnimi sporazumi, delitvijo stanovanj, stanovanjskih kreditov itd. S svojo požrtvovalnostjo in voljo do dela ter s pravim tovariškim odnosom do sodelavcev je premagoval težave in opravljal delo po svojih najboljših močeh.

Nikoli se ni pritoževal. Šele v zadnjih dneh pred smrtjo je omenil, da z njegovim zdravjem nekaj ni v redu. Pa še takrat je dejal, da si bolezen večinoma samo domišljamo, da so vse samo živci in domišljilja. Delal je z nami do zadnjega in šele za hrbtni udarec usode v srce ga je iztrgal iz naše sredine. Ugasnil je kot iskra, ki odleti od gorečih polen v temi. Vendar bo spomin nanj gorel dalje v veliki Iskri, v srcu in očeh njegovih najbližjih, znancev, prijateljev in sodelavcev.

Njegovi sodelavci

ISKRA
Invest servis
Ljubljana, Trg revolucije 3

IŠČE SODELAVCE za zasedbo prostih delovnih mest V POSLOVNEM CENTRU ISKRE in sicer:

- 2 VZDRŽEVALCA, SAMOSTOJNA (za tehnično mizo)
- 1 ADMINISTRATORJA, SAMOSTOJNEGA
- 1 VOZNIKA AVTOMOBILA
- 2 TELEFONISTA
5. 2 TELEPRINTERISTA
6. 1 RECEPTORJA
7. 4 ČISTILKE

Od kandidatov želimo, da imajo: pod 1. dokončano srednjo tehniško šolo ustreznih smeri in vsaj 3 leta izkušenj na takem ali podobnem delovnem mestu;

pod 2. srednjo ekonomsko šolo, znanje strojepisja in vsaj 3 leta izkušenj na takem delovnem mestu;

pod 3. poklicno šolo ustreznih smeri, voznški izpit B kategorije in vsaj 1 leto izkušenj na takem delovnem mestu;

pod 4. poklicno šolo ustreznih smeri, izpit za telefonista in vsaj 6 mesecev izkušenj na takem delovnem mestu;

pod 5. poklicno šolo ustreznih smeri, izpit za teleprinterista in vsaj 6 mesecev izkušenj na takem delovnem mestu;

pod 6: poklicno šolo ustreznih smeri z nekaj prakse na takem ali podobnem delovnem mestu;

pod 7. osnovno šolo in nekaj prakse pri vzdrževanju prostorov s sodobnimi pripomočki za čiščenje.

Prosta delovna mesta se objavljajo za nedoločen čas, razen pod točko 5., ki se objavlja za določen čas (nadomeščanje v času porodniškega dopusta).

Poskusno delo za vsa navedena delovna mesta, razen pod točko 5. traja 3 mesece.

Objava velja do zasedbe delovnih mest, nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Kandidate prosimo, da pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo splošno-kadrovski službi, Iskra Invest Servis, Ljubljana, Trg revolucije 3, kjer dobijo tudi vse ostale informacije.

panoga ne more izvrševati vseh del sama, ampak se mora aktivno vključevati v delitev dela.

Prepričani smo, da bomo tudi z Industrijo motornih vozil našli skupni jezik in čimprej poglobili in razširili naše sodelovanje, ki predstavlja tudi širši družbeni interes.

POGUMNO NAPREJ

V ELI ne nameravamo kloniti. Za proizvodnjo imamo pripravljen nov tip spajkala za industrijsko rabo, ki bo uspešno osvojilo tržišče, prav tako merilna naprava Iskra test. Pripravljamo perspektivne programe spojnih elementov in konektorjev, ki bodo našli svojo uporabo na širokem področju elektronike in avtomatike.

Ob koncu naj še enkrat poudarim besede direktorja TOZD ELA Janeza Požarja, ki je na tribuni dejal „ELA je od nastanka imela krizna obdobja, izgube do včeraj nismo poznali. Svoje probleme smo bili vedno sposobni reševati, pa se bomo tudi sedaj potrudili poiskati svoj boljši jutri s pomočjo delovne organizacije in širše delovne skupnosti ter prebresti težave, ki nas trenutno tarejo.“

Jože Žunič

ISKRA 5
Številka 48 — 20. novembra 1976

Elektrika in vzroki požarov

Uporabo električne energije že od samega začetka spremljajo požari. V preteklosti so bili izolirni materiali vnetljivi ali celo lahko vnetljivi. V zadnjih desetletjih so plastični materiali skoraj povsem nadomestili papir, gumo in druge vnetljive izolirne snovi. Sodobni izolirni materiali (npr. PVC) se sami ne vnamejo; gorijo le s pomočjo tuje toplote. Plastične snovi pa imajo to slabo lastnost, da se pri višjih temperaturah razkrajajo in razvijajo velike količine dima in dušljivih plinov. S tem se pojavlja nova nevarnost, ki je naši tehnični predpisi še ne upoštevajo.

Na področju izvajanja elektroenergetskih instalacij v požarno ogroženih prostorih so naši strokovnjaki dosegli velik napredek. Kljub temu pa elektrika še vedno mnogokrat povzroča požare. V Iskrinih tozdih se tega žal premalo zavedajo, saj je večina požarov na sodobnih električnih napravah omejena na električni vod, razdelilno baterijo in podobno. Pri tem navadno niti ne nastane plamen, uničen pa je dovod ali razdelilnik. Materialna škoda je seveda tudi v takih primerih zelo velika, saj moramo med drugim upoštevati tudi izpad proizvodnje.

Statistični podatki kažejo, da so nesreče in požari, ki jih povzroči elektrika, mnogo številnejši v obdobju gospodarske krize in v vojnem času. Zato te vrste nesreč ne smemo obravnavati kot izključno tehnični problem. Pri pravilni in varni uporabi električne energije je osebni faktor zelo pomemben. Trezni, premišljeni in pazljivi delavci doživijo mnogo manj nesreč kot površni, hitri, „korajžni“ in nervozni ljudje. Poleg neznanja je največkrat prisotna še brezbržnost.

Številne požare povzročijo pozabljene in vključene grelne blazine, perilo, ki se suši na kaloriferjih, predolge zavese, ki se dotikajo raznih peči, razni termični porabniki, ki jih navadno puščamo prižgane tudi, ko smo za dalj časa odsotni (bojlerji, termoakumulacijske peči, kaloriferji itd.).

Naše tveganje še nekatere objektivne vzroke požarov! Požar lahko nastane zaradi preobremenjenih električnih instalacij. Zato ne smemo zamenjati predvidenih varovalnih vložkov za močnejše ali jih celo „strokovno zakrpati“ z žico. Do preobremenitve glavnega voda pogosto pride zaradi razširjenja instalacij in uporabe novih strojev in aparatov. Pri projektiranju novih instalacij morajo projektanti predvideti določeno rezervo. To je še posebej pomembno v industriji.

Vzrok požara so lahko tudi slabo spojeni kontakti ali napake v izolaciji. Zato morajo biti električne instalacije dobro izvedene in redno vzdrževane.

ZANIMIVOSTI

Delovni čas in dopusti v SZ

Pred dnevi je Iskro Elektromehaniko obiskal dr. Davidjuk, rektor Beloruske univerze iz Minska. Zanimalo ga je samoupravljanje in je zato prisostvoval tudi zasedanju delavskega sveta delovne organizacije.

Tudi nas je zanimalo, kakšen je način dela v Sovjetski zvezi in nekatere zanimivosti želimo posredovati tudi vam.

Delovni čas je 40 ur tedensko. Vsak dan delajo delavci po 8 ur in 15 minut. Delovni čas štejejo tako, da odbijajo čas odmora (torej delamo v SFRJ le 39,5 ur).

Z zakonom je določeno, da so sestanki organizirani izven delovnega časa.

Delo se prične v različnih časih, vendar nikdar pred 7. uro jutraj.

Dopusti delavcev v proizvodnji in administraciji trajajo od 2 do 3 tedne (od 10 do 15 delovnih dni), za visokokvalificirane delavce in vodilne delavce pa 1 mesec (dopusti se računajo po koledarju).

Pouk v šolah in fakultetah imajo tudi ob sobotah ter imajo tako prosvetni delavci 6-dnevno delovno obveznost v tednu.

Letni dopust prosvetnih delavcev je v času počitnic 2 meseca. V zimskih počitnicah nimajo pouka, vendar morajo opravljati druga dela.

N. Pavlin

Pri delu z aparati za ločno varjenje moramo požarni varnosti nameniti posebno pozornost. Nevarnost za požar je tu velika. Poleg zelo visoke temperature loka, prihaja tudi do segrevanja varjenih delov in brizganja žarečih delcev kovine.

Elektromotorji se prav tako preveč segreajo, če je hlajenje slabo in če so preobremenjeni. To pa lahko povzroči poškodbo izolacije in s tem kratki stik, motor se lahko celo vname. Kolektorski motorji se pri nepravilni uporabi močno iskrijo. Zato jih ne smemo uporabljati v prisotnosti vnetljivih plinov. Stari in izrabljeni motorji so ravno tako nevarni, saj lahko pride do preboja izolacije električnih navitij in požar je tu.

V splošnem razlikujemo tri načine vžiga električnih instalacij:

- pregrevanje električnih vodov,
- obločni plamen,
- pregrevanje površin električnih porabnikov.

PREGREVANJE ELEKTRIČNIH VODNIKOV

Električni vodniki se pri tokovni obremenitvi segrevajo. Segreva se tudi izolacija in okolica. S porastom temperature se izolacijska sposobnost zmanjšuje. Skozi izolacijo električnih vodnikov vedno teče določen (izolacijski) tok, ki ga je komaj mogoče zmeriti. Pri pokvarjeni ali postarani izolaciji pa je ta „plazilni“ tok še večji. Toplota, ki jo razvijajo ti plačilni tokovi, pospešeno stara izolacijo. To pa slej ko prej povzroči stik med

vodniki in požar. Takšnega prekomernega segrevanja vodnikov ne smemo dopustiti.

OBLOČNI PLAMEN

Pri prekinjanju tokokrogov včasih pride do iskrenja ali celo do obločnega plamena. Isto lahko pričakujemo pri prekinutju voda, ki jo povzroči strela, mehanska poškodba izolacije ipd. Zarenje in iskrenje na mestu slabega stika v razdelilnikih lahko sproži nastanek obločnega plamena, ki lahko napravi pravo razdejanje. Včasih prežge stene pločevinaste omarice in popolnoma uniči razdelilno baterijo.

Pri vzdrževalnih delih na razdelilnikih se lahko zgodi, da električar z orodjem naredi „stik z maso“. Iskrenje, ki pri tem nastane se lahko sprevrže v obločni plamen. Sevanje in brizganje raztaljene kovine lahko povzročita okvare oči in opekline.

PREGREVANJE POVRŠIN ELEKTRIČNIH PORABNIKOV

Vsi porabniki električne energije proizvajajo tudi toploto, ki predstavlja čiste izgube in obenem nevarnost za požar ali eksplozijo.

Če je hlajenje iz kakršnegakoli razloga ovirano, temperatura naraste preko dovoljene meje. Posebno nevarne so svetilke, pri katerih moramo paziti na možnost normalnega hlajenja in na največjo dopustno moč žarnic. Pri fluorescentnih svetilkah se lahko pregrejejo dušilke in vžgejo okolje.

Pri okvarah termostатов se nedopustno segrejejo tudi električni toplotni aparati, ki bi se sicer morali pravočasno izklopiti.

Alojz Boc

To je bila hiša naše delavke iz bovške temeljne organizacije združenega dela, ki so jo porušili zaradi usodnih razpok, ki so jih povzročili potresni sunki.

ŠE POJASNILO K ČLANKU O NAŠIH MARIČAH HRDALO, OBJAVLJENEM V GLASILU ISKRA št. 47, pisca I. Č.

Vsi ukrepi, ki so bili izvršeni v Iskra ISE, katere pisec dramtizira v svojem članku, zasledujejo samo en cilj in sicer, da kdor je v Iskri in kdor pride v Iskra mora delati 42 ur tedensko, tako kot to predvideva zakon. Nihče ni upravičen zahtevati skrajšanega delovnega časa, če mu to zdravstvena služba ne predpiše, prav tako mu ga nihče ne more obljubiti, niti dati.

Pisec opisuje mater nepokretnega sina. Mislimo, da je žalostno, da se sklicuje nanj, ni pa napisal kaj več o materi, o njenem materialnem stanju in še kaj...

Tudi za 60 let starega moža, ki ima pokojnine le 1.400,00 din je najmanj kriva Iskra. Prav tako tudi za zgaranost žene ni kriva Iskra, saj gre v opisanem primeru verjetno za 2 in 6 let službe in če je bila ta s 6 urami, ni zgaranost od tu.

Poudarimo naj, da naša čistilka ni številka, da je enakovredni član kolektiva, zato pa vsaka ki je „naša“ na zahtevo po 8-urnem delavniku ni iskala dela v organizacijah, kjer bi lahko vedrila s 6-umim delavnikom — ne zaradi dela, verjetno zaradi socialnega zavarovanja.

Marjan Dvoraček

Novice od tu in tam

● V sosednji republici se bodo v javnih razpravah vsi delavci izjasnili glede samoupravnih sporazumov, ki predvidevajo združitev 16 milijard dinarjev za razvoj elektrogospodarstva, vodnega gospodarstva, magistralnih cest, železnic in za razvoj gospodarsko nerazvitih krajev na Hrvaškem.

● Tovarna aparatov za gospodinjstvo „Sloboda“ iz Čačka je ob devetmesečnem obračunu ustvarila izgubo 36,7 milijonov dinarjev. Izguba je nastala zaradi nezadostno izkoriščenih zmogljivosti, manjše proizvodnje, slabe delovne discipline in zaradi prevelikih obremenitev s kratkoročnimi krediti.

● Po zgledu ljubljanskega železniškega „nočnega skoka“ so se sedaj odločili železničarji transportnih podjetij Beograda, Zagreba in Ljubljane za podoben ekspresni tovorni vlak. Odhaja bo iz Ljubljane oziroma Beograda ob 18. uri in dospel v Beograd oziroma Ljubljano ob 4. uri jutraj. Na 558 km dolgi progi se bo ustavil samo na zagrebški tovarni postaji Borongaj. Vlake bodo vlekle električne lokomotive, sestavljali pa jih bodo moderni štiriosni vagoni velikih nosilnosti in sposobnosti za velike hitrosti. Direktno ekspresne tovorne vlake bodo uvedli tudi na progah Ljubljana—Zagreb—Sarajevo, Zagreb—Reka in Zagreb—Split.

● Stroški za gradnjo jedrske elektrarne v Krškem so od načrtovanih 7 milijard in 26 milijonov dinarjev narasli na 12 milijard, kar pa spet ne bo končna cena tega energetskega giganta. Najbolj so poskočili stroški gradbenih in montažnih del in sicer za trikrat, povečala se je carina za uvoz opreme za 820 milijonov dinarjev, svoj delež je doprinesla tudi inflacija, mimo drugih objektivnih in subjektivnih razlogov.

● Skupščina Črne gore je te dni prvič celovito obravnavala odnose med republiko in tujino, zlasti z Albanijo. Med Črno goro in Albanijo namreč še vedno ni neposrednih poštinih, telefonskih in radijskih zvez. Povezani so čez Beograd in Skopje, kar ustvarja velike težave in zamude. Izvršni svet Črne gore je pozdravil pobudo albanske vlade, da bi zgradili železniško progo Titograd—Skadar—Tirana, ki naj bi olajšala izmenjavo med Jugoslavijo in Albanijo.

● V Zagrebu so podpisali samoupravni sporazum o izgradnji kontejnerskega terminala na Reki. V prvi stopnji bodo zgradili začasni terminal na Brajdici, do 1. 1980 pa prvi del osrednjega kontejnerskega in ro-ro terminala v Bakarcu. Gradnja terminala na Brajdici bo veljala 122 milijonov dinarjev. Podpisniki sporazuma pričakujejo že leta 1978 promet 30.000 vsebnikov.

● Na beograjskem sejmu so posvetili precej strokovnih pogovorov tudi uvajanju integralnega transporta pri nas. Ugotovili so, da ima naša država skupno 1.650 vsebnikov, od tega „Jugolinija“ 1.600, drugih 50 pa pripada interesni skupnosti „Jugokonteiner“. Potrebe po vsebnikih cenijo na 20.000 enot, vendar so menili, da sta nepoznavanje glede prednosti vsebnikov in pomanjkanje sredstev še vedno bistvena razloga, zakaj jih pri nas tako malo uporabljamo. Zanimivo je, da izdelujejo jugoslovanski proizvajalci vsebnike odlične kakovosti, ki so tudi zaradi nižje cene konkurenčni tujim.

● Na novi železniški progi iz Čačka v Požego že vozijo vlaki, čeprav še ni dokončno izdelana. 32 km dolga proga predstavlja stransko, toda pomembno zvezo na magistralni progi Beograd—Bar.

● V tovarni „Boris Kidrič“ so položili temeljni kamen za nov obrat v Lozovcu, kjer bodo iz aluminijevih odpadkov pridobivali tako imenovani sekundarni aluminij. Računajo, da bodo po prvi stopnji izgradnje obrata vili že 15 tisoč ton aluminija. Obrat bo rentabilen, ker je potrebnih za tono sekundarnega aluminija le 16 kilovatov električne energije, medtem ko porabijo za tono aluminija iz glinice 13 tisoč do 14 tisoč kilovatov (?). Aluminijeve odpadke bodo zbiral po vsej državi.

● V Skopju so odprli drugi mednarodni sejem železne in neželezne metalurgije ter nekovin. Na sejmu sodeluje 107 domačih in 123 tujih podjetij s prikazom najnovejših tehnoloških dosežkov na področju te dejavnosti. V okviru sejma so odprli tudi mednarodno razstavo gradbenega materiala in opreme.

● Tovarna sestavnih elektronskih delov „Avala“, ki posluje v okviru EI — Jugoslavije, bo kupila licenco in opremo za množično proizvodnjo tantal kondenzatorjev. Obseg investicij zajema 30 milijonov dinarjev. Letna proizvodnja je ocenjena na 40 milijonov dinarjev, zaposlila pa bo 100 delavcev. Tantal kondenzatorji so zelo iskani sestavni deli v poklicnih elektronskih napravah.

● Na temelju srednjeročnega načrta razvoja področja in občine Osijek bodo na Dan republike pričeli z deli za izgradnjo RTV centra v Osijeku. Novi center bo v sredini mesta, obsegal bo 1.200 m² in bo veljal z opremo 25 milijonov dinarjev. Razvijali ga bodo postopno, vključeval pa se bo v program RTV Zagreba.

● Radgonski „Elrad“, ki deluje v sestavi „Gorenja“, izdeluje naprave za televizijo zaprtega tipa. Do sedaj je opremil že 20 šol s temi napravami po ceni med 60 — 120 tisoč dinarji. Ker kaže, da je še veliko področij, kamor bo segla „zasebna“ televizija, so se v tovarni odločili razširiti proizvodnjo. Poslej bodo izdelovali tudi snemalne kamere in magnetoskop. Iskra je pred leti že izdelovala naprave tako imenovane industrijske televizije, vendar je opustila ta program.

● V jugoslovanskem časopisu so objavili obširne članke pa tudi skromne vesti, da je bila v Kragujevcu vključena v javni promet nova tranzitna elektronska telefonska centrala. Vsi so samo mimogrede omenili, da jo je izdelala kranjska Iskra. „Borba“ in „Delo“ pa še to ne.

● Zagrebški „Večernji list“ razpravlja v članku o racionalni proizvodnji in kvaliteti v industriji, oziroma kako povečati produktivnost. Pri tem ugotavlja, da primeri s prakse potrjujejo, da se da hkrati z varčevanjem in boljšo kakovostjo doseči mnogo boljše poslovne rezultate. Za zgled navaja podjetje „Plivo“, „Iskro“, „Rade Končar“ in „Slovenijales“.

● Kmalu bodo v skupščini SFRJ sprejeli zakon o modernizaciji carinske službe za obdobje do leta 1980. Za nove mejne prehode in zlasti nabavo najmodernejših opreme za pregled na mejnih prehodih, npr. rentgenskih aparatov, detektorjev za odkrivanje eksplozivov itd. bodo izdali 896 milijonov dinarjev.

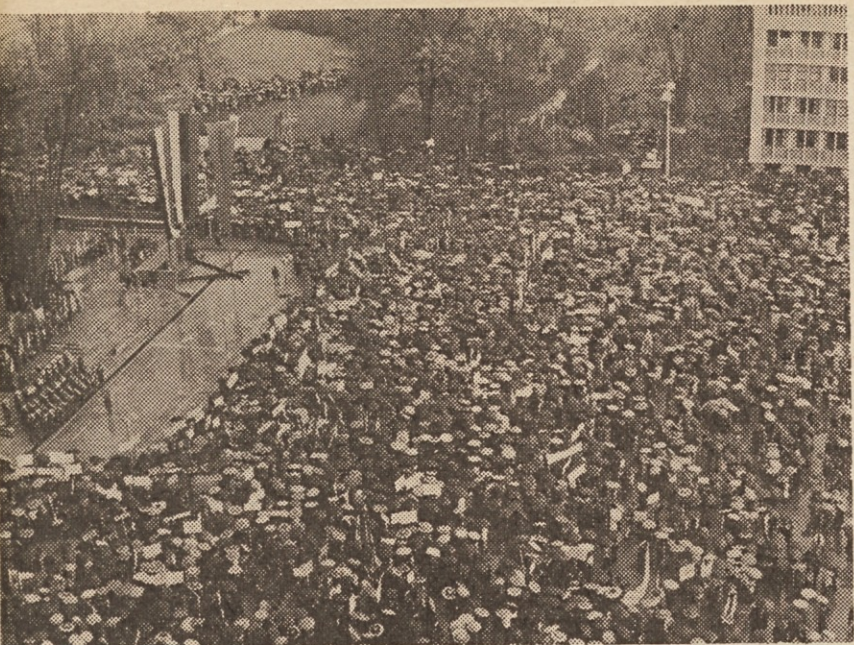
● Ljubljansko „Delo“ je objavilo kratek članek z naslovom „Izigrani zakon“, v katerem navaja, da je gospodarska zbornica Jugoslavije izigrala „Iskro“, ker po sedmih mesecih od obvezne prijave ni dala nikakega obvestila glede proizvodnje kompresorskih enot, za katere je „Iskra“ zaprosila. Čeprav je „Iskra“ prva zaprosila za proizvodnjo tega izdelka, je mostarski „Soko“ dobil kasnejše soglasje.

● Od novembra dalje velja nov zakonski predpis popularno imenovan „zakon o zaščiti potrošnika“, ki uvaja v trgovino mnoge zahteve, ki so jih do sedaj tolerirali, npr. obvezno dajanje podrobnih podatkov o vseh izdelkih, obvezno označevanje pomanjkljivosti izdelkov, obvezno prodajo izdelkov, ki so v izlozbi, lepo obnašanje prodajalcev. Kaznivo je sedaj tudi zavajanje kupcev s prikazovanjem odličnih kakovosti izdelkov, ki ne ustrezajo. Mimo tega so strožja merila pri nepravilnem tehtanju, obračunavanju in celo embalaži.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Iskraši — glasovali bomo »ZA«

II. SAMOPRISPEVEK V LJUBLJANI

Izjalovljena pričakovanja

ALI PROTESTI SO RODILI USPEŠNE SADOVE
OB PREŠTEVANJU

Četrtek, 11. novembra. Ura je dva- najst. Množica Ljubljancev in okoli- čanov se prične zbirati na Trgu revo- lucije. Pol enih. Že več deset tisoč jih je. Ura je trinajst. Čez stotisoč delov- nih ljudi, občanov, mladine se je zbralo na osrednjem ljubljanskem trgu

in njegovi okolici. Marsikateri drži v rokah transparent! Iz sivih oblakov začne pršeti. Tudi to množice ne razpodi, kajti zbrali so se, da izrazijo svoj odločen protest proti preštevanju slovenske in hrvatske narodnostne manjšine v republiki Avstriji.

V Idriji lovijo korak s poslovnostjo

Znano je, kakor smo že pisali, da je imela TOZD Montaža v Idriji lani ko- nec leta in letos spomladi velike teža- ve s pomanjkanjem naročil. Skoro tretjino delavk je bilo doma na dopu- stu, nekaj pa so jihčasno zaposlili v Kolektorju in v ETA Cerkno. Zadnji čas, zlasti v tretjem letošnjem tro-

mesečju, pa se je stvar ravno obmila — naročil imajo toliko, da jim manjka proizvodnih zmogljivosti.

Direktor Ciril Močnik nam je pove- dal, da so ob vsem tem zelo previdni. Res, da je konjunktura malih elektro- motorjev po svetu in doma porasla. Možnosti za izvoz so praktično ne- izčrpne. Ekonomisti po svetu pa pravijo, da je sicer kriza v svetovnem gospodarstvu prebrodena, grozijo pa z novo, kar dokazujejo s prepričljivimi argumenti.

Zato v idrijski Montaži previdno povečujejo proizvodnjo in iščejo no- tranje rezerve. Glavni dve rešitvi sta povečanje produktivnosti in večji teh- nični potencial. Ker so vezani zgolj na montažo malih motorjev, so abso- lutno vezani na trg.

Tržna nihanja, oz. manjše povpra- ševanje avtomatično zmanjša naročila. Tako zmanjšanje pa ima za posledico odvečno delovno silo, ki jo je treba zaposeliti na kakem drugem področju. Te možnosti pa Montaža nima.

Zato je rešitev večja avtomatizacija in dodatni opremljeni montažni trak- ovi, ki bi omogočili večjo mobilnost v menjavanju proizvodnega programa. Seveda je izvedba te rešitve zvezana s precejšnjimi investicijskimi sredstvi, vendar bo nujno misliti na razvoj v to smer.

Zadnje tri mesece — tretji kvartal letos so v primeri s spomladanskimi meseci zaključili zelo dobro. Proiz- vodni program so dosegli devetdeset odstotno. Tudi zastojev je bilo vse manj, ti so jim namreč nagajali vse prvo polletje. Dobili so tudi nov proiz- vodni artikel — montirajo vamostne sirene. V kratkem pa bodo začeli s proizvodnjo malega elektromotorja s permanentnim magnetom, za katerega vlada po svetu veliko zanimanje, zlasti v industriji gospodinjstvih aparatov.

Gospodarskim težavam pa so se pridružili še zapleti v medsebojnih od- nosih. Direktor Močnik pravi: „Že Marx je zapisal, da delavec, ki čuti pred sabo negotov socialni položaj, postane zrevoltiran. To so čutili tudi v Montaži. Ni sicer prišlo do resnejših konfliktov, vendar ne manjka no-

Izrazili so svoje globoko nezado- voljstvo nad tem dejanjem, ki prak- tično pomeni revizijo državne pogod- be, hkrati pa to pomeni tudi popu- ščanje neonacističnim silam v Avstriji, ki so si to dejanje tudi zamislile. Zamislile zato, da bi uničile slovensko in hrvatsko manjšino, da bi formalno izbrisale Slovence in Hrvate z narod- nostnega zemljevida Avstrije.

Na zborovanju so govorili Vlado Beznik, Stanislav Bradeško, Alojz Šket in Alenka Brglezova. Poudarili so, da je antikomunizem osnovno geslo akcije neonacističnih elementov v Avstriji in tri parlamentarne stranke s celotnim oblastnim aparatom ne sto- rijo ničesar proti ponovnemu plebi- scitu, kot ga sami imenujejo. Stanislav Bradeško se je nato vprašal, ali se ljudje iz teh treh strank sploh zave- dajo, da je ves problem, ki obstoji v teh treh strankah, problem v njihovih glavah? Nadalje je poudaril, da prešte- vanje nasprotuje tudi duhu in dolo- čilom helsinške konference, ki se je je udeležila tudi Avstrija.

14. november, dan popisa, je že za nami! Kaj lahko ugotovimo? Da je doživel polom, da ni prinesel pričako- vanih rezultatov, da je avstrijska demokratična javnost spoznala, kakšna nevarnost jim grozi in so zato popis bojkotirali tako kot so ga bojkotirali pripadniki obeh narodnostnih manjšin. Prav zato je sedaj naša dolž- nost, da še bolj pomagamo manjšinama, da končno prideta do svojih pravic, ki jima po državni po- godbi tudi pripadajo.

F. K.

Iskrine naprave v beograjskih taksijih

„Z gotovostjo lahko trdim, da imamo beograjski taksisti najsodob- nejše primopredajne in relejne postaje ter radijske sprejemnike v Evropi. Za to se moramo zahvaliti Iskri, ki je doslej opremila že 120 taksijev, do konca leta pa jih bo, vsaj upam, še več kot 80,“ je povedal predsednik združenja beograjskih zasebnih taksistov Mišo Stojković.

Združenje beograjskih taksistov je najstarejša tovrstna organizacija v Jugoslaviji. Nastalo je že leta 1926, ko so se vanj vključili kočijaži in fijakarji ter pozneje lastniki prvih avtomobi- lov. V združenju je zdaj že več kot 3.000 taksistov, od tega 1.000 lastni- kov zasebnih tovornjakov in 2.000 lastnikov osebnih vozil.

Ob dobro urejenem mestnem pro- metu — vsaka primerjava z ljubljans- kim je odveč — ter zaradi konku- rence taksistov družbenih organizacij, so se zasebni taksisti odločili za nakup naprav, s pomočjo katerih bi lahko ujeli konkurenco, in to jim je tudi uspelo.

Ponudbe so dobili od več organi- zacij, med njimi tudi od EI iz Niša, končno pa so se odločili za Iskrine naprave. Le-te so po mnenju strokov- njakov trenutno med najsodobnejšimi, če ne celo najsodobnejše v Evropi, Iskra pa jim je omogočila tudi obročno plačevanje. Gre za razdelilni (dispečerski center) s komandnim pultom, primopredajnike in relejno postajo, s posebnimi radijskimi spre- jemniki pa je opremljenih tudi že 120

vozil, do konca tega leta pa jih bo predvidoma že 200.

Zanimanje med zasebnimi beograj- skimi taksisti za Iskrine naprave je iz- redno veliko, saj je prošnje oddalo že štiristo taksistov, v dveh-treh letih pa bo po Beogradu predvidoma krožilo že 2000 taksijev, opremljenih z Iskri- nimi postajami.

Seveda pa nove naprave ne kori- stijo le taksistom, pač pa tudi Beograj- čanom, saj jim omogočajo hitrejši in sigurnejši prevoz. Prav zato je v zad- njem času nemalokrat moč v beograj- skih časopisih prebrati številna prizna- nja na račun zasebnih taksistov, pa naj bo to zaradi njihove hitrosti in toč- nosti, ali pa zaradi prijaznosti.

Postopek za priklic zasebnega taksija je približno takle: stranka mora najprej poklicati telefonsko šte- vilko 443.443. Njeno željo zabeleži v razdelilnem centru beograjskih taksi- stov dežurni, ki takoj po radiu pokliče taksiste, ki so najbližje kraju, od koder je klicala stranka. Javi se mu najbližji taksist in hkrati s tem se na svetlobnem tabloju (displeju) zasveti tudi številka njegove radijske postaje. Razdelilni center pa lahko pokliče tudi taksist sam ter sporoči dežurne- mu svoj položaj oziroma želje. Tudi v tem primeru zasveti na displeju števil- ka njegove radijske postaje.

Radijski signal beograjskih taksi- stov pokriva celotno območje Beo- grada, slišati pa ga je vse do Novega Sada, Šabca, Kikinde, Gornjega Mila- novca in celo do planine Cer.

Kot že rečeno, je trenutno z Iskri- nimi radijskimi napravami opremlje- nih 120 taksijev. S tem, ko bo v pri- hodnjem letu dobilo nove radijske postaje še več taksistov, pa bo sedanji dispečerski center počasi postal pre- majhen. Prav zato so že začeli razmiš- ljati o nakupu še ene razdelilne mize, zvezno upravo za radijske zveze pa so že zaprosili, da jim dovoli uporabo še enega frekvenčnega kanala.

Posebnost Iskrinih naprav v beo- grajskih taksijih pa so alarmne napra- ve, ki jih taksisti lahko vključijo v primeru nevarnosti. S pritiskom na poseben gumb — kje je ta gumb, ve edinole taksist sam — se v razdelilnem centru hkrati vključita zvočni in svet- lobni signal, ki dežurnega opozorita na nevarnost. V tem trenutku se v avtomobilu vključi tudi mikrofoni, tako da v centru slišijo vsako, pa tudi zelo tiho izrečeno besedo, izključijo pa se ozvočenje, tako da napadalec ne more slišati ničesar, kar se v tistem trenutku dogaja v centru taksistov. Po dogovoru med zasebnimi taksisti, gredo v akcijo najprej taksisti sami ter obkolijo napadeni taksist, šele potem, če jim napadalec ne bi uspelo prijeti, pa pokličejo na pomoč tudi milico.

L. D.

ZAHVALA

ob smrti dragega očeta

FRANCETA LESKOVŠKA

se iskreno zahvaljujema vsem sodelav- cem TOZD TELA in TOZD IPT za izraze sožalja, vence in spremstvo na njegovi zadnji poti

sinova Franci in
Marjan

ZAHVALA

Sodelavcem najine mame

IVANE MARKELJ

in našim sostanovalcem iz Savske loke se iskreno zahvaljujema za denarno pomoč

sinova Marjan in Branko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

MARIJE MERTELJ

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelav- cem iz TOZD ATC odd.GPP za izre- čeno sožalje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Jožica z družino

ISKRA 7
Številka 48 — 20. novembra 1976

Novi tip zahtevnega štedilnik iz TGA. (K članku na 3.strani)

tranjih sporov. Prav gotovo ima vsak- do drugače optimističen odnos do dela, če ve, da vlaga svoje delo v renta- bilen proizvod.

In prav tega je v Idriji manjkalo in to je bil glavni vzrok nesoglasij.

Z boljšim in bolj gotovim delom pa se je marsikaj samo po sebi delilo in upajo, da bo mladi kolektiv zaživel svoje sproščeno, delovno in urejeno življenje.

KP

ISKRA — glasilo delovnega kolekti- va ZP Iskra, industrije za elektroni- ko, telekomunikacije, elek tromeha- niko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, v. d. odgo- vornega urednika Janez Šilc — Izha- ja tedensko — Rokopisov ne vrača- mo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRA- VICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informa- cije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proiz- vodov.

ZAHVALA

Ob težki izgubi
mojega dobrega moža

LEOPOLDA PRETNARJA

izrekam mojo najglobljo zahvalo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zad- nji poti, ki ste darovali cvetje in mi izrekli iskreno sožalje. Še posebej pa se zahvaljujem mojim sodelavkam, mojstrom in brigadirjem releja, delav- cem strokovnih služb ZP in sodelav- cem Blejske Dobrave ter obema govo- rnikoma za ganljive besede slovesa

Julka Pretnar

ZAHVALA

Ob prerani izgubi
najinega dragega sina

FRANCIJA BAJŽLJA

se iskreno zahvaljujema vsem sodelav- cem na liniji releja v tovarni TEA in TOZD Vzdrževanje za izraze sožalja, podarjene vence, spremstvo na njegovi zadnji poti in denarno pomoč sindi- kata.

mama Milka in
oče Franc Bajželj

POPRAVEK

Opravičujemo se bralcem zaradi dveh neljubih napak, ki sta se vrinili v reportažni zapis o TOZD Upori Sent- jernej. Pri navedbi gibanja OD tu zaposlenih je pravilno, da se pove- čanje nanaša na september 1976, ne pa kot poprečje za l. 1976, prav tako pa je pravilno, da se je cena reproduk- cijskemu materialu dvignila za 25 % in ne za 250 %. Bralce in prizadete v TOZD Upori prosimo, da neljubi pomoti oprostijo.

L. D.

Svet upravljalcev skupnih poslovnih stavb je zasedal

V oktobru mesecu se je že tretjič sestal Svet upravljalcev poslovnih stavb, ki so v skupnem lastništvu. V Svetu upravljalcev delujejo delegati, katerih organizacije so idealni lastniki stavb kot tudi delegati koristnikov in delegat Iskra Invest servisa. Osnove za delo ima Svet določene v sprejetem Samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih pri upravljanju s poslovnimi stavbami, katerega so pooblaščen predstavniki delovnih organizacij podpisali 9. 4. 1976. Za predsednika Sveta upravljalcev je bil na prvi seji izvoljen dipl. ing. Štefan Sušnik, delegat Industrije za telekomunikacije iz Kranja.

Na svoji 3. redni seji, ki je bila dne 6. 10. 1976 v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani je Svet upravljalcev imel na dnevnem redu sedem točk, ki so vse zadevale v pristojnost odločanja Sveta.

V prvi točki je direktor delovne organizacije Iskra Invest servisa Marjan Dvoraček informiral delegate, da je Iskra Invest servis v obdobju med dvema sejama opravil vsa potrebna opravila, ki so potrebna za dokončno konstituiranje delovne organizacije. Izdelan in sprejet je bil Statut delovne organizacije in na osnovi tega izvoljeni tudi vsi samoupravni organi. Vsi potrebni materiali bodo v najkrajšem času posredovani sodišču.

Druga in tretja točka dnevnega reda je bila namenjena vprašanjem v zvezi z najemnino za poslovne prostore v PCC in na ostalih lokacijah, ki so v idealnem lastništvu. Tu gre za poračun najemnine za leto 1975 in obračun najemnine za leto 1976. S problemom najemnine se je Svet upravljalcev spoprijel že na samem začetku svojega dela. To mu nalaga na eni strani sprejet samoupravni sporazum, po drugi strani pa tisti izdelani lastniki, katerih idealni delež je večji od dejanske zasedbe.

Strokovne službe Iskra Invest servisa so pripravile več predlogov glede višine in na osnovi teh, se je Svet upravljalcev odločil, da je višina najemnine za m² poslovne površine v PPC enaka višini anuitet, ki jih je potrebno vplačati za leto 1975 in 1976. Ob tem pa so delegati zadolžili strokovne službe Iskra Invest servisa, da pripravijo predlog višine najemnine za ostale poslovne stavbe, ki so v idealnem lastništvu (Kotnikova 6, Celovška 91, Prešernova 27), ter predlog formiranja najemnine za PPC v letu 1977. Na osnovi vsega tega naj se izdela dokončen poračun najemnine za leto 1975 in 1976.

V četrti točki dnevnega reda je Svet upravljalcev razpravljal o predlo-

ženem predlogu Iskra Invest servisa o kategorizaciji poslovnih prostorov v PPC. Znano je, da glede na delovne pogoje, instalirano opremo, ter po oddaljenosti do skupnih prostorov delimo prostore v PPC na tri kategorije.

Prvo kategorijo prostorov predstavljajo prostori v stolpu, to je od prve do dvanajste etaže, drugo kategorijo predstavljajo prostori v nadzidku (E-14, do E-16M) in v mezaninu, tretjo kategorijo pa prostori v obeh kleteh. Glede na obrazložitev je Svet upravljalcev sprejel sklep, da se prostori prve kategorije vrednotijo s faktorjem 1,00, druge kategorije s faktorjem 0,85, tretje kategorije pa s faktorjem 0,60.

Iskra Invest servis je delegatom posredoval v presojo predlog osnov za planiranje storitev te delovne organizacije za leto 1977. Delegati so se strinjali, da se storitve te delovne organizacije planirajo ločeno, in sicer: kot storitve tehničnega upravljanja in vzdrževanja in storitve ostalih dejavnosti. Potrdjena je bila predložena metodologija in tehnika planiranja, ter predloženi časovni roki. Iskra Invest servis mora Svetu upravljalcev predložiti ustrezne plane v odobritev po 15. decembru 1976.

Svet upravljalcev redno spremlja delo kolavdacijske komisije, ki dela na finančni kolavdaciji PPC in vhodnega objekta. Svet je zadolžil komisijo, ki jo vodi tov. Albert Mlekuš, da do 31. oktobra izdela grob pregled vrednosti stolpnice in po 15. januarju 1977 oceno stolpnice po amortizacijskih stopnjah. Končna vrednost stolpnice in vhodnega objekta pa mora biti znana do aprila 1977.

Pod točko razno so bili delegati seznanjeni s situacijo v poslovnih stavbi na Prešernovi 27, ter z načinom reševanja parkiranja za sodelavce, ki delajo v PPC.

— M. S. —

Izlet v neznano bo 5. decembra

Verjetno ni še nihče od udeležencev pozabil lanskega izleta v neznano, ali, kot sem ga imenoval, planinsko-kulinaričnega izleta. Če se morda še spomnite, smo bili takrat v Sevnici, kjer nas je po kakšnih dveh urah zmerne hoje, lahko bi ju ocenil tudi za sprehod, v Sevnškem gradu za obloženo mizo pričakal kulinarični mojster Ivačić. Mojster gre tudi letos z nami — zadrži ga lahko le hujska bolezen — saj smo se mu, kot pravi sam, zelo priljubili, pa tudi v Sevnškem gradu se nas še vedno radi spominjajo.

No, in letos smo spet pred izletom v neznano. Zopet ga bo vodil Boštjan Škorjak, zopet bo z nami mojster Ivačić in zopet bo, v to se prepričan, prijetno. Gremo v nedeljo, 5. decembra, in to v... neznano. Ste morda mislili, da vam bom izdal kam? Ne, ne!

Znano še ni, če bomo šli z vlakom ali z avtobusom. Kakorkoli že, izleta se lahko udeleži največ 50 planincev, saj ima mojster Ivačić le dve roki. In ker je število udeležencev pač omejeno, je vsekakor pošteno, da imajo prednost tisti Iskrini planinci, ki so se letos že udeleževali naših izletov, kljub temu pa bo gotovo nekaj prostora tudi za tiste, ki letos iz kakršnegakoli vzroka niso mogli hoditi z nami v gore.

Hoje bo manj kot tri ure, pot pa bo primerna za vsakogar in ne bo niti nevarna, niti naporna. Kljub temu pa svetujemo udeležencem, da se oblečejo po hribovsko, in ne tako kot lani, ko sta dve planinki prisopihali na izlet v krznenih plaščih in čevljih z visoko peto. Za ceno izleta se na planinskem društvu še nismo dokončno odločili, bo pa verjetno za Iskraše okoli 50 dinarjev, neiskraši pa bodo plačali ekonomsko ceno.

Prijave sprejema Planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3, tel. 324-765. L. D.

EKIPA ISKRA II PRVA V ODBOJKI

V letošnjem občinskem sindikalnem prvenstvu Kranja v odbojki sta med moškimi ekipami, skupno jih je nastopalo 15, nastopili tudi dve ekipi iz Iskre — Elektromehanike.

Ob koncu prvenstva je prvo mesto zavzela ekipa Iskra II, medtem ko se je ekipa Iskra I uvrstila na solidno četrto mesto.

— C. —

Deseti sindikalni hitropotezni turnir za nami

Višek šahovske sezone, X. brzopotezni turnir Iskre, ki so ga Iskrini šahisti nedvomno težko pričakovali, je končan. Po dolgi vrsti srečanj šahistov iz posameznih TOZD, ki pa nikoli niso — kar se udeležbe tiče — popolnoma dosegli svojega namena, množičnosti, je bil X. turnir nedvomno najboljši.

V nedeljo, 14. novembra je bila menza Iskrine stolpnice v Ljubljani skorajda prenapolnjena, saj se je tekmovalca udeležilo skoraj 100 tekmovalcev. Sodelovali so šahisti iz vseh TOZD, nekateri celo v vojaški suknji — tudi to nedvomno dokazuje priljubljenost in pomen šahovskih srečanj in dejavnosti Iskrinih šahistov nasploh. Tako množična udeležba je za pojme šahistov res presenetljiva — navsezadnje pa tudi ne smemo zanamariiti dejstva, da je bila organizacija vseh turnirjev doslej zelo dobra, kar je priljubljenost igre na črno-belih deskah še povečalo.

Zmagovalka Marta Oblak.

Tekmovanje, ki se je zaradi velikega števila udeležencev vseh starosti — najmlajšemu je bilo komaj 12 let — zavleklo skoraj do večera, je potekalo v izredno razburljivem ozračju. Vzrok temu niso bile samo lepe nagrade — razni športni rekviziti, in seveda trije pokali — temveč sama narava brzoturnirja in dobri igralci, ki so vzdruže še bolj razgrel.

Na turnirju so v skromni udeležbi treh mest sodelovale tudi ženske, ki jih je bilo ravno dovolj za vse njim namenjene nagrade. Upajmo, da bo

Študent Stane Hrovat je zaslužen zmagal.

53. Tase Ristov, 54. Dragan Djerić, 55. Jože Cimperman, 56.—57. Alojz Blaznik, Martin Brce st., 58. Ivo Logonder, 59.—60. Drago Čopič, Milan Bulič, 61. Jože Pogačar, 62. Bojan Žbogar, 63. Janez Zavrl, 64. Janez Režek, 65. Rudi Zore, 66. Vinko Zorman, 67.—68. Ivan Rebolj, Velimir Bilbija, 69. Stane Cimerman, 70. Stojan Juvan, 71. Boris Fister, 72. Anton Nerat, 73.—74. Stane Zemljarič, Djordje Lazarevič, 75. Slavko Fon, 76. Peter Jerman, 77. Igor Orel, 78.—80. Peter Podgoršek, Jože Žagar, Viktor Adelstajn, 81. Srečo Kokač, 82. Brane Zečević, 83. Aleš Kerševan, 84. Anton Mahnič, 85.—93. Franc Šisko, Boris Savkovič, Kristjan Derganc (JLA), Milodrag Mišić, Janez Oblak, Iso Rosić, Ludvik Volčini, Jože Šteh, Branislav Velković.

Ženske: 1. Marta Oblak, 2. Anica Jeraj, 3. Irena Artač Stane Fleischman

Hud poraz

V zadnji tekmi jesenskega slovenske rokometne lige so rokometiški Iskre — Avtoelektrike doživeli doslej svoj najhujši poraz. Vso tekmo proti ekipi Brežic niso uspeli zaigrati učinkoviteje in po rezultatu 10 : 17 v prvem polčasu so Brežičani zmagali z 38 : 18. V ekipi Iskre sta bila to pot najboljša strelca Peršolja 7 in Keršovan 6, sledili pa so jima Slejko 2, Bažato, Vodopivec in Trunk s po 1 golom.

Z zares množičnega hitropoteznega turnirja.

prihodnje le njihovo število vsaj dvakrat večje! Skromno zastopstvo štirih tekmovalcev je prispevalo tudi Gorenje in s tem morda odprlo vrata plodnejšim in širšim srečanjem na tem področju.

Rezultati (ženske): 1. Marta Oblak (Elektromehanika), 2. Anica Jeraj (TOZD IRI), 3. Irena Artač (TOZD Napajanja). Moški: 1. Stane Hrovat (študent), 2. Janez Kumše (TOZD Inženiring), 3. Franc Musič (izven konkurence), 4. Jože Kerec (TOZD IPT).

TEHNIČNI REZULTATI

Moški: 1. Stane Hrovat, 2. Janez Kumše, 3. Gojko Musić (izven konkurence), 4. Jože Kerec, 5. Janez Krek, 6.—10. Milan Goršek (Gorenje), Ivo Gračner, Stane Pertinač, Miha Šmid, Ernest Špelh (Gorenje), 11. Vito Šoukal, 12.—13. Milenko Novković (JLA), Janez Marko (izven konkurence), 14. Milovan Rulić, 15. Ranko Djurić (JLA), 16. Dane Černe, 17. Franc Stropnik (Gorenje), 18. Drago Kristan (Gorenje), 19. Dragoljub Ilić (JLA), 20.—21. Martin Brce ml., Ivan Jovanović (JLA), 22. Pavle Sešek, 23. Stane Drešar, 24. Jadran Tavčar, 25. Milenko Gavrič, 26. Sandi Černač, 27.—28. Jože Špende, Jože Deželak, 29. Franc Bambič, 30.—32. Albin Oblesček, Lado Anžur, Bogomir Novak, 33. Rihard Piskar, 34.—36. Spasoje Kosorić, Peter Kapl, Pavle Jereb, 37. Grgurica Kitanović (JLA), 38. Rudi Krošelj, 39. Vasilije Aletić, 40.—42. Karel Kmetič, Jurij Krošelj, Lojze Deželak, 43. Bogdan Brezigar, 44.—45. Jurica Zadravec, Ilija Vardić, 46. Marjan Strnad, 47.—48. Boris Kukovec, Janez Jenko, 49. Gute Todosovski (JLA), 50. Janez Taborne, 51. Mladen Jerše, 52. Ljubo Meglič,

Kljub temu je v tem delu tekmovalca ekipa Iskre obdržala na lestvici 10. mesto.

V prvem kolu spomladanskega dela slovenske rokometne lige se bo ekipa Iskre srečala z ekipo Minerva, s katero je srečanje v jesenskem delu izgubila z rezultatom 24 : 31. Upamo, da bodo rokometiški Iskre — Avtoelektrike po pridobljenih izkušnjah v spomladanskem delu te lige še uspešnejši. C.

VATERPOLISTI ELEKTROMECHANIKE NA VRHU LESTVICE

Zimski bazen v Kranju je še naprej prizorišče ostrih borb osmih ekip v občinski vaterpolski ligi Kranja. Po odličnem startu ekipe Iskre — Elektromehanike je tudi tretje kolo našim vaterpolistom prineslo dve dragoceni novi točki, s tem pa tudi vodstvo na lestvici. V tretjem kolu je ekipa Iskre — Elektromehanike z rezultatom 2 : 1 premagala ekipo Prosveta in se tako s šestimi točkami in boljšo razliko v golih uvrstila na vrh lestvice.

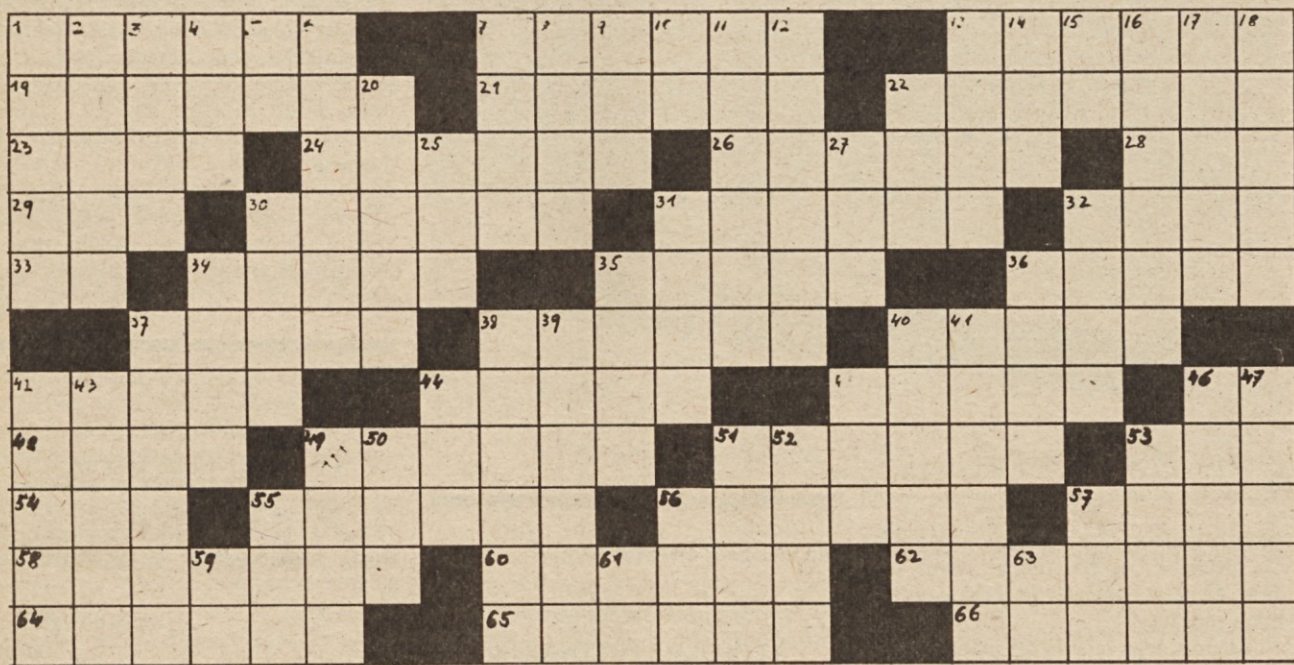
— C. —

KEGLJAČI V SINDIKALNEM PRVENSTVU KRANJA

V okviru X. letnih športnih iger občinskega sindikalnega sveta Kranj je bilo tudi tekmovalje v kegljarstvu. Tekmovanje je bilo na štiristeznem kegljišču KK Triglav, na njem pa je skupno nastopilo 34 ženskih in 51 moških ekip v borbenih igrah. Med moškimi ekipami se je ekipa Iskra III s podrtimi 272 keglji uvrstila na 5. mesto, pri ženskah pa sta ekipi Iskra I in Iskra II zasedli drugo, oz. tretje mesto s podrtimi 531 in 507 keglji (3 x 50 lučajev).

— C. —

Križanka za razvedrilo

VODORAVNO: 1. otok pred Dubrovnikom 7. obred; obrednik 13. nanos mivke ali peska 19. grobnica jugoslovanskih kraljev blizu Topole 21. filozof, modrijan 22. požigalec iz strasti 23. točka (v športu) 24. letoviški kraj v Italiji 26. kovaški izletek 28. tip Citroenovnega avtomobila 29. ženski pevski glas 30. malajsko oblačilo 31. vedeževalka iz Delf 32. drobec nečistoče 33. grška črka 34. mesto v Pakistanu 35. mešetar iz „Prodane neveste“ 36. poljedelsko orodje 37. naslov etiopskega vladarja 38. menični dolžnik 40. vrsta morske ribe 42. ptičji gnoj 44. kraj na Gorenjskem 45. turško moško ime 46. kemični znak za rubidij 48. krčevina, jasa 49. beneški otok z znano steklarno 51. cincar 53. vrsta lepila 54. krilo rimske konjenice 55. vrh, ki napenja lok 56. prozorna tkanina 57. strupen kemični element 58. napota, ovira 60. izdelek iz testa 62. blago 64. poulična popevka; razuzdano početje 65. Jadran 66. prebivalec arabskega polotoka

NAVPIČNO: 1. reket 2. dalmatinsko vino 3. spodnji del stavbe 4. reka v Nemčiji (naša pisava) 5. kratka združenih narodov 6. afriška vrsta štokrle 7. derivat amoniaka 8. orkestralno tolkalo 9. okrajšano moško ime 10. kratka za numerus (število) 11. znamenje iz zodiaka 12. sol očetne kisline 13. apnenčeva usedlina; piskajoče dihanje 14. rimska boginja jeze 15. italijanska reka 16. vladavina muslimanskega cerkvenega poglavarja 17. namera 18. žensko ime 20. kosmičast, visok oblak 22. ime več papežev 25. tonovski način 27. odžagan kos debla 30. moka iz palmovega stržena 31. vrtna in poljska rastlina 32. sramežljivost 34. grofija v Angliji 35.

delovodja v nacističnih taboriščih 36. grmičasta rastlina s črnimi jagodami 37. običaj, šega 38. poškodba (medicinsko) 39. moško ime (naš vaterpolist Lopatny) 40. pripadnik arabskega naroda 41. staroslovansko brenkalo, harfa 42. španski velikaš 43. gonič volov 44. življenjska tekočina 45. brkata sladkovodna riba 46. francoska reka (orig.) 47. nogometni klub iz Banja Luke 49. tehnična kratica za milijon 50. vrtna senčnica 51. oče (koroško) 52. otva 53. jadranski otok 55. zvok, glas 56. italijanska naftna družba 57. orientalsko barvilo za lase 59. nedeljiva soglasnika 61. kemični znak za iridij 63. površinska mera

Izlet v neznano

Planinska sekcija Iskra — Elektromehanika Kranj organizira za zaključek letošnje sezone v nedeljo, 28. novembra IZLET V NEZNANO. Odhod avtobusa bo ob 7. uri izpred kranjskega kina „Center“. Vodil ga bo tov. Mrak. Prijave z vplačilom 30 din (za prevoz in malico) sprejema Pajk Olga iz tajništva ERO, tel. 28-22 do vključno četrtna, 25. novembra.